

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 21.9.2005
KOM(2005) 443 endelig

2005/0188 (CNS)

Forslag til

RÅDETS BESLUTNING

om særprogrammet 'Kapacitet' til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013)

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE (EF-TRAKTATEN)

1. BAGGRUNDEN FOR FORSLAGENE

Forslagene til fem særprogrammer fremsættes i tilknytning til Kommissionens forslag til syvende rammeprogram (2007-13), der blev vedtaget den 6. april 2005¹. Der blev fremlagt en struktur i form af fire vigtige særprogrammer - "Samarbejde", "Idéer", "Mennesker" og "Kapacitet", som hver svarede til et vigtigt mål for EU's forskningspolitik; et yderligere særprogram vedrører Det Fælles Forskningscenters direkte aktioner. Kommissionen vil fremsætte forslag til "Regler for deltagelse og formidling", som skal finde anvendelse på syvende rammeprogram.

Den politiske baggrund og målene er omhandlet i meddelelsen "Det europæiske forskningsrum, vejen til videnbaseret vækst"². Hvis disse mål skal nås, og særprogrammerne skal gennemføres fuldt ud, skal budgettet fordobles, sådan som Kommissionen har foreslået det.

Forskning, teknologi, uddannelse og innovation er vigtige midler til langsigtet og bæredygtig jobskabelse. De står også i centrum for økonomisk vækst, konkurrencedygtighed, sundhed, livskvalitet og miljø. Formålet med forskningsrammeprogrammet og EU's programmer på områderne uddannelse og innovation er at gøre fremskridt hen imod videnøkonomi og vidensamfund. Særprogrammerne under syvende rammeprogram har til formål sammen med den fornødne nationale og private indsats at afhjælpe de største svagheder ved den europæiske forsknings omfang, kvalitet og gennemslagskraft. Formidling og videnoverførsel er en vigtig gevinst ved EU's forskningsindsats, og der vil blive truffet foranstaltninger til at øge erhvervslivets, politikernes og hele samfundets brug af dens resultater.

EU skal investere mere i forskning, og det er nødvendigt med et fornyet løft, hvis Den Europæiske Union skal gøre fremskridt hen imod målet om, at 3 % af dens BNP skal være investeret i forskning senest i 2010. Syvende rammeprogram vil bidrage hertil, både via direkte finansiering og ved at virke som løftestang for yderligere offentlige og private investeringer i forskning.

EU har brug for flere forskere til at øge og forbedre sin forskningsindsats. Sammen med andre aktioner såsom det europæiske charter for forskere og nationale politikker tager syvende rammeprogram sigte på at anspore flere til at give sig i kast med forskning og gøre karriere som forskere og atter at tiltrække førende forskningstalenter til Europa.

En økonomisk støtte på EU-plan gør det muligt at højne forskningens kvalitet og øge dens effektivitet i et omfang, som ikke kan nås på nationalt plan. Særprogrammerne under syvende rammeprogram konsoliderer det europæiske forskningsrum yderligere, idet der derved opnås en kritisk masse og strukturer på nye forskningsområder og ved hjælp af nye midler, og den frie udveksling af idéer, viden og forskere derved fremmes yderligere.

Et gennemgående træk ved særprogrammernes gennemførelse vil være, at mulighederne for aktioner på EU-plan til højnelse af forskningens kvalitet vil blive udnyttet fuldt ud, navnlig

¹ KOM(2005) 119.

² KOM(2005) 118.

via EU-dækkende konkurrencer og strenge og uafhængige evalueringer af forslagene. Dette forudsætter en fastlæggelse af og støtte til foreliggende viden, hvor denne end findes i Den Europæiske Union, og en skabelse af kapacitet til fremtidig forskning af topkvalitet.

Særprogrammernes gennemslagskraft vil blive forstærket ved sikring af komplementaritet med andre EU-politikker og -programmer, navnlig strukturfondene, uddannelsesprogrammerne og programmet for konkurrenceevne og innovation.

2. FORUDGÅENDE HØRING

Ved udarbejdelsen af forslagene til særprogrammer er der taget hensyn til synspunkter afgivet af EU's institutioner, navnlig Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd, og andre aktører, herunder dem, der udfører og gør brug af forskning. Dette omfatter de igangværende drøftelser og tilkendegivelser vedrørende forslaget til beslutninger under syvende rammeprogram, de omfattende høringer og tilkendegivelser i forbindelse med forberedelserne til dette forslag og det supplerende arbejde med fastlæggelsen af den fremtidige prioritering af forskningen, bl.a. i de europæiske teknologiplatformes regi.

Forslagene til særprogrammer bygger på den tilbundsgående konsekvensanalyse, der er foretaget vedrørende forslaget til syvende rammeprogram³, og som påviste den betydelige og særlige gevinst ved hvert af de foreslåede særprogrammer. Desuden er der i forslagene taget hensyn til resultaterne af femårsevalueringen af rammeprogrammet⁴.

3. RETLIGE ASPEKTER

Forslagene til særprogrammer er baseret på traktatens afsnit XVIII, artikel 163-173, særlig artikel 166, stk. 3, angående rammeprogrammets iværksættelse ved hjælp af særprogrammer.

4. BUDGETGENNEMFØRELSE

I de finansieringsoversigter, der knyttes til hvert forslag til beslutning, fastlægges de budgetmæssige virkninger, personaleressourcerne og de administrative ressourcer.

Kommissionen har til hensigt at oprette et forvaltningsorgan, som vil blive pålagt visse opgaver, der er nødvendige til gennemførelse af særprogrammerne "Samarbejde", "Mennesker" og "Kapacitet". Samme approach vil blive fulgt ved gennemførelsen af programmet "Idéer" (se afsnit 7.2 nedenfor).

³ SEK(2005) 430.

⁴ KOM(2005) 387.

5. EN SAMMENHÆNGENDE OG FLEKSIBEL GENNEMFØRELSE

5.1. Tilpasning til nye behov og muligheder

Det er af vital betydning, at særprogrammerne gennemføres på en måde, der er tilstrækkeligt fleksibel til, at de bestandig kan være på forkant med den videnskabelige og teknologiske udvikling og reagere på nye videnskabelige, erhvervsmæssige, politiske eller samfundsmæssige behov. Aktioner, som gør det muligt for forskere selv at fastlægge emner, vil i den henseende være særlig vigtige. For andre aktioner vil dette først og fremmest blive opnået via arbejdsprogrammerne, som vil blive ajourført årligt. Dette vil ske med bistand fra udvalgene af repræsentanter for medlemsstaterne, idet det er planen, at udvalgene utvetydigt skal fokusere på arbejdsprogrammerne. Der kan foretages revisioner hurtigere, hvis der opstår nye prioriterede opgaver, som kræver hurtig reaktion, navnlig i forbindelse med uforudsete politiske behov.

Der vil i forbindelse med denne flerårige programmering blive udarbejdet en bred vifte af input, som sikrer, at de støttede aktiviteter vedblivende er af direkte relevans for erhvervslivets og EU-politikernes nye forskningsbehov. Der vil blive tilstræbt ekstern rådgivning, bl.a. i forbindelse med hvert af temaerne i særprogrammet Samarbejde, med effektiv tværfaglig dækning og balance mellem akademikernes og erhvervslivets synspunkter.

For programmet Idéer vil der blive fulgt en helt ny approach, hvorefter det som led i nedsættelsen af et autonomt europæisk forskningsråd pålægges et uafhængigt videnskabeligt råd at udarbejde et årligt arbejdsprogram (se afsnit 7.2 nedenfor).

Yderligere eksterne input, navnlig til programmet Samarbejde, vil især blive fremmet af de **europæiske teknologiplatforme**, der er oprettet på forskellige områder, og som efter planen skal spille en betydelig og dynamisk rolle i arbejdet med at sikre relevansen for erhvervslivet. Forskningsprioriteringen i de strategiske forskningsdagsordener, som er fastlagt af platformene, slår i høj grad igennem i forslagene til særprogrammer og vil udgøre et vigtigt input for den flerårige programmering.

Andre fora og grupper kan rettidigt give Kommissionen råd om ny prioritering på særlige områder såsom Det Europæiske Strategiforum for Forskningsinfrastrukturer (ESFRI) og de platforme, der er oprettet med det formål at overveje strategiske forskningsdagsordener af relevans for social-, arbejdsmarkeds- eller miljøpolitiske områder.

En vigtig ny mulighed, der vil blive sikret af rammeprogrammet, er en innovativ finansieringsmekanisme, **Finansieringsfaciliteten for Risikodeling**, der har til formål at fremme den private sektors udgifter til FTU ved at forbedre adgangen til at opnå lån fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB) til store europæiske aktioner, der har brug for en kombination af flere finansieringskilder, herunder lån. Disse omfattende europæiske aktioner er "fælles teknologiinitiativer" og store samarbejdsprojekter, der direkte finansieres af rammeprogrammet inden for programmet Samarbejde, og nye forskningsinfrastrukturprojekter under programmet Kapacitet. Andre store europæiske samarbejdsprojekter såsom projekter under Eureka kan også komme i betragtning ifølge støttekriterierne. Det bidrag, som særprogrammerne efter planen skal yde til EIB, vil i høj grad forbedre adgangen til lånefinansiering og derved have en betydelig løftestangeffekt på de private investeringer i FTU.

5.2. Tværgående emner

Den overordnede sammenhæng i gennemførelsen af syvende rammeprogram vil blive sikret af Kommissionen under fuld hensyntagen til Det Europæiske Forskningsråds garanterede autonomi og uafhængighed i forbindelse med programmet Idéer.

Arbejdsprogrammerne for de øvrige særprogrammer vil blive revideret på en samordnet måde for at gøre det muligt at tage fuldt hensyn til tværgående emner. Der påhviler også udvalgene af repræsentanter for medlemsstaterne et betydeligt ansvar, idet de skal bistå Kommissionen med at sikre den konkrete sammenhæng i og koordinering af gennemførelsen på tværs af og inden for disse særprogrammer. Dette forudsætter en massiv koordinering inden for medlemsstaterne og mellem repræsentanterne i udvalgenes forskellige sammensætninger.

Hvis de aktioner, der skal støttes, er af betydelig relevans for forskellige dele af særprogrammerne Samarbejde, Mennesker og Kapacitet, vil der blive benyttet fælles indkaldelser på grundlag af de erfaringer, der er indhøstet med sjette rammeprogram. Dette vil være særlig vigtigt for forskningsemner, der går på tværs af temaerne i programmet Samarbejde, og sådanne indkaldelser vil blive fastlagt tydeligt i arbejdsprogrammet.

Følgende spørgsmål, der går på tværs af særprogrammerne Samarbejde, Mennesker og Kapacitet, er af særlig betydning, og der imødeses særlige arrangementer til sikring af en koordineret approach:

- *Internationalt samarbejde*: alle disse særprogrammer er åbne for internationalt samarbejde og har særlige tiltag med dette formål. Der vil gennem hele rammeprogrammet blive fulgt en strategisk approach for at fremme EU-forskningens kvalitet og konkurrencedygtighed og tage særlige globale eller regionale spørgsmål op, når der er gensidig interesse derfor og gensidigt udbytte deraf. Der vil i overensstemmelse med denne strategi blive sikret en sammenhængende approach på tværs af særprogrammerne, og programmet Kapacitet vil få en særlig rolle at spille i denne sammenhæng.
- *Forskningsinfrastruktur*: den vigtigste støtte til forskningsinfrastruktur vil blive ydet via programmet Kapacitet, og dette program vil sikre en koordineret approach, som omfatter relevante forskningsaktiviteter under andre programmer, særlig programmet Samarbejde.
- *Tværgående politisk forskning*: der vil blive truffet foranstaltninger til effektiv koordinering inden for Kommissionens tjenestegrene, navnlig for at sikre, at aktiviteterne vedblivende tilgodeser udviklingsbehovene i EU's politikker. I dette øjemed kan den flerårige programmering understøttes af brugergrupper fra forskellige af Kommissionens tjenestegrene, som medvirker ved de pågældende politikker, og der vil i den sammenhæng blive oprettet en intern struktur til at sikre koordineringen af havforskning og -teknologi på tværs af de relevante temaområder.
- *Deltagelse af smv'er*: deltagelsen af smv'er vil blive gjort optimal under samtlige særprogrammer. Ud over de udbyggede særlige smv-aktioner under programmet Kapacitet er der taget hensyn til smv'ernes forskningsinteresser overalt i programmet Samarbejde, og yderligere emner af særlig interesse for smv'er vil blive fastlagt i arbejdsprogrammerne og indkaldelserne af forslag; aktiviteterne under programmet Mennesker lægger særlig vægt på at inddrage smv'er, og smv'erne vil også kunne deltage i programmet Idéer. De planlagte forenklinger og den øgede fleksibilitet i valget af den rette finansieringsordning vil navnlig være til gavn for smv'ernes deltagelse.

- *Formidling og videnoverførsel*: nødvendigheden af at fremme anvendelsen af forskningsresultaterne er et stærkt gennemgående træk ved særprogrammerne, idet der lægges særlig vægt på overførsel af viden mellem lande, på tværs af discipliner og fra akademisk kredse til erhvervsliv, bl.a. via øget mobilitet blandt forskere. Det er i den sammenhæng vigtigt, at de potentielle brugere engagerer sig i fastlæggelsen af prioriterede opgaver (navnlig gennem de europæiske teknologiplatforme). De komplementære aktioner under programmet for konkurrenceevne og innovation vil også øge brugen af forskningsresultaterne ved at formindske hindringerne for innovation og styrke innovationskapaciteten.
- *Videnskab og samfund*: denne aktivitet under programmet Kapacitet vil også spille en rolle i bestræbelserne for at sikre, at der i samtlige særprogrammer tages behørigt hensyn til de samfundsmæssige aspekter, og at samvirket mellem videnskabsfolk og den brede offentlighed uddybes.

6. FORENKLING OG FORVALTNINGSMETODER

Ved gennemførelsen af syvende rammeprogram vil der blive opnået en mærkbar forenkling i overensstemmelse med de idéer, der kom til udtryk i Kommissionens arbejdsdokument af 6. april 2005 og den omfattende dialog med medlemsstater og aktører på grundlag af dette dokument. Mange af de foreslåede foranstaltninger skal indgå i reglerne for deltagelse og formidling, navnlig for at formindske bureaukratiet mærkbart og forenkle finansieringsordningerne og indberetningskravene.

I særprogrammerne omfatter de foreslåede forbedringer følgende:

- En mere effektiv og konsistent gennemførelse via en udlægning af administrative opgaver til et forvaltningsorgan.
- En rationalisering af finansieringsordningerne, således at gennemførelsen af det enkelte særprogram finder sted ved hjælp af de instrumenter, der er nødvendige til virkeliggørelse af programmets mål.
- En klarere præsentation af evalueringskriterierne: de medtages i arbejdsprogrammerne i overensstemmelse med de principper, der er fastsat i det enkelte særprogram.
- Klart fastlagte arbejdsprogrammer, således at potentielle deltagere er velinformerede om foreliggende muligheder, der imødekommer deres særlige behov og interesser. Eksempelvis vil arbejdsprogrammer og indkaldelser i fornødent omfang rette søgelyset mod emner, der er af særlig interesse for smv'er, eller hvor et samarbejde med tredjelande er gavnligt.
- Forenklinger på andre områder såsom en mere strømlinet godkendelse af projekter, de nye finansierings- og støtteordninger og yderligere brug af databaser og informationsværktøjer med henblik på at sikre en forbedret kommunikation.

7. SÆRPROGRAMMERNES INDHOLD

7.1. Samarbejde

Særprogrammet Samarbejde har til formål at skaffe EU en førende position på centrale videnskabelige og teknologiske områder ved at støtte samarbejde mellem universiteter, erhvervsliv, forskningscentre og myndigheder i hele EU og med resten af verden. Tidligere rammeprogrammer har demonstreret disse aktioners virkning, når det drejer sig om at omstrukturere forskningen i EU, forene ressourcerne og sikre en løftestangseffekt deraf. Under syvende rammeprogram vil disse virkninger opnå større udbredelse, og de ni foreslåede temaer modsvarer de vigtigste områder med fremskridt inden for viden og teknologi, hvor der skal skabes øget forskning af høj kvalitet med henblik på at imødegå EU's sociale, arbejdsmarkeds-mæssige, økonomiske, folkesundhedsmæssige, miljømæssige og erhvervsmæssige udfordringer.

Programmet er i mange henseender nært beslægtet med tidligere rammeprogrammer og bygger på den tidligere påviste succes med EU-støtte af denne type. Desuden rummer dette særprogram en række vigtige nyskabelser, hvis gennemførelse tiltrækker sig særlig opmærksomhed:

- Imødekomme behovet for ambitiøse fælles europæiske offentligt-private partnerskaber for at fremskynde udviklingen af betydelige teknologier via en iværksættelse af **fælles teknologiinitiativer**⁵. Der er fastlagt et første sæt initiativer med klare mål, som kan iværksættes på områderne innovativ medicin, nanoelektronik, indlejrede databehandlings-systemer, brint og brændselsceller, luftfartsteknik og flytrafikstyring og global miljø- og sikkerhedsovervågning. Disse vil blive omhandlet i særskilte forslag (f.eks. i henhold til traktatens artikel 171). Under gennemførelsen af syvende rammeprogram kan der fastlægges yderligere fælles teknologiinitiativer, bl.a. på områderne el-produktionsanlæg med nulemission og vedvarende energikilder.
- En udbygget approach for de koordinerende nationale forskningsprogrammer. Den vellykkede **ERA-NET**-ordning vil blive videreført og implementeret inden for temaerne. Det vil blive tilladt eksisterende ERA-NET fra sjette rammeprogram at fremsætte opfølgende forslag med henblik på at uddybe deres samarbejde eller udvide konsortierne med nye deltagere, og der vil blive ydet støtte til nye ERA-NET til at tage fat på nye emner. Ordningen vil også stå åben for offentlige organer, som planlægger et forskningsprogram, der endnu ikke er iværksat. Desuden vil der blive indført en ERA-NET Plus-ordning, som skal anspore til fælles indkaldelser i forbindelse med tværnationale forskningsprojekter, der tilrettelægges af flere lande.
- Efter erfaringerne med initiativet Partnerskabet om Kliniske Forsøg mellem De Europæiske Lande og Udviklingslandene (EDCTP) under artikel 169 er der i tæt samarbejde med forskellige medlemsstater fastlagt yderligere fire **initiativer under artikel 169**. Sådanne initiativer på områderne intelligente omgivelser, forskning vedrørende Østersøen og metrologi er opregnet i programmet Samarbejde, og et initiativ under artikel 169 med det formål at forene nationale smv-relaterede programmer, der yder forskning, er

⁵ Som omhandlet i et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, *Report on European Technology Platforms and Joint Technology Initiatives: Fostering Public-Private R&D Partnerships to Boost Europe's Industrial Competitiveness*, SEK(2005) 800 af 10. juni 2005.

nævnt i programmet Kapacitet. Under gennemførelsen af syvende rammeprogram kan der fastlægges yderligere initiativer.

- Der er forudset en mere målrettet approach for **internationalt samarbejde** inden for hvert tema og på tværs af temaerne med særlige samarbejdsaktioner, som skal fastlægges i arbejdsprogrammerne i overensstemmelse med den påtænkte strategiske approach for internationalt samarbejde og via politiske dialoger og netværker med forskellige regioner i partnerlandene.
- Der vil under hvert af temaerne blive ydet støtte til en yderligere komponent for at gøre en fleksibel reaktion på **nye og uforudsete behov på politikområderne** mulig, og implementeringen vil bygge på erfaringerne med den videnskabelige støtte til politik og nye og opdykkende videnskabelige og teknologiske ordninger, der blev indført i sjette rammeprogram, og ordningen for fremtidig og opdykkende teknologi på IKT-området.

7.2. Idéer

EU klarer sig ikke særlig godt, når det drejer sig om virkeligt banebrydende forskning eller nye videnskabsområder i hastig vækst. Med programmet Idéer oprettes der et sådant fælleseuropæisk organ, som kan støtte virkeligt kreative videnskabsfolk, ingeniører og forskere, hvis nysgerrighed og videbegærlighed har den største chance for at munde ud i de uforudsigelige og banebrydende opdagelser, som kan give os den nye forståelse af verden omkring os, åbne de nye perspektiver for den teknologiske udvikling og løse hårdnakkede samfunds- og miljømæssige problemer. En mærkbar forbedring af grundforskningens kvalitet via konkurrencer, der omfatter hele EU, vil føre betydelige samfundsmæssige og økonomiske fordele med sig⁶.

Ved programmet Idéer indføres begrebet "*frontlinjeforskning*", der afspejler en ny forståelse af grundforskningen. "Frontlinjeforskningen" er med helt fremme, når det drejer sig om at skabe ny viden, og er et forehavende med betydelige indbyggede risici, som tager sigte på at skabe veritable gennembrud inden for videnskab, teknologi og teknik uden hensyn til etablerede faggrænser eller grænser mellem stater.

Programmet vil følge en "forskerinitieret" approach, som giver forskerne mulighed for selv at vælge deres emner. Støtten vil blive ydet til individuelle hold, således at der gives et hold betydelig fleksibilitet med hensyn til at vælge den sammensætning af forskere, der er bedst egnet til projekternes gennemførelse, fra én institution eller fra flere institutioner i ét land eller på tværs af landegrænserne. I alle tilfælde bør den videnskabelige kunnen og ikke blot administrative krav være bestemmende for holdenes sammensætning. Programmet vil adskille sig fra de nationale finansieringsaktioner inden for grundforskning ved sine strategiske mål og sin EU-synsvinkel.

Nedsættelsen af et **europæisk forskningsråd** til at implementere programmet Idéer markerer en ny start. Det Europæiske Forskningsråd vil få to strukturelle komponenter af central betydning - et uafhængigt videnskabeligt råd og en specifik gennemførelsesstruktur - som virker i overensstemmelse med principperne om tillid, troværdighed og gennemsigtighed; det bør stille tilstrækkeligt med økonomiske midler til rådighed og arbejde særdeles effektivt, og

⁶ *Frontier Research: the European Challenge*. Rapport fra Ekspertgruppen på Højt Plan, Europa-Kommissionen, maj 2005.

det bør garantere en høj grad af autonomi og integritet, samtidig med at det overholder kravene til ansvarlighed.

Det Videnskabelige Råd vil bestå af repræsentanter på højeste plan for det europæiske forskersamfund, som udpeges i kraft af deres personlige egenskaber og uafhængigt af politiske eller andre interesser. Dets medlemmer udpeges af Kommissionen efter en uafhængig udpegningsproces.

Det Videnskabelige Råds mandat vil omfatte:

- (1) *Videnskabsstrategi*: Fastlæggelse af den overordnede videnskabsstrategi for programmet på baggrund af de videnskabelige muligheder og EU's behov på videnskabsområdet. På et permanent grundlag og i overensstemmelse med videnskabsstrategien fastlæggelse af arbejdsprogrammet og nødvendige ændringer, herunder indkaldelser af forslag, kriterier for finansiering af forslag samt om fornødent fastlæggelse af særlige emner eller målgrupper (f.eks. unge/opdukkende hold).
- (2) *Overvågning og kvalitetskontrol*: Om nødvendigt ud fra et videnskabeligt synspunkt fastlæggelse af holdninger om gennemførelse og forvaltning af indkaldelser af forslag, evalueringskriterier og peer review-processer, herunder udvælgelse af eksperter og metoder for peer review og evaluering af forslag, på grundlag af hvilke de forslag, der skal finansieres, vil blive bestemt, samt alle andre spørgsmål, som øver indflydelse på særprogrammets resultater og gennemslagskraft, og kvaliteten af den foretagne forskning. Overvågning af foranstaltningernes kvalitet, evaluering af programmets gennemførelse og resultater og henstillinger vedrørende korrigerende eller fremtidige aktioner.
- (3) *Kommunikation og formidling*: Kommunikation med forskersamfundet og de vigtigste aktører vedrørende programmets aktiviteter og resultater og Det Europæiske Forskningsråds drøftelser. Regelmæssig rapportering til Kommission om dets aktiviteter.

Den **specifikke gennemførelsesstruktur** vil være ansvarlig for programgennemførelsen i henhold til det årlige arbejdsprogram. Den vil navnlig implementere evalueringsprocedurer, peer review og udvælgelsesproces i overensstemmelse med de af Det Videnskabelige Råd fastlagte principper og forestå den finansielle og videnskabelige forvaltning af støtten. I den sammenhæng agter Kommissionen i første omgang at oprette et forvaltningsorgan, som den vil overdrage gennemførelsesopgaverne. Gennemførelsesstrukturen vil til stadighed stå i tæt forbindelse med Det Videnskabelige Råd vedrørende alle programgennemførelsens aspekter. Engang i fremtiden kan der - efter en uafhængig evaluering af effektiviteten af Det Europæiske Forskningsråds strukturer og ordninger - fastlægges en alternativ struktur, f.eks. i henhold til bestemmelserne i traktatens artikel 171.

Europa-Kommissionen vil være garant for Det Europæiske Forskningsråds fulde autonomi og integritet. Dette betyder, at Kommissionens ansvar for gennemførelsen af programmet vil give sig udslag i, at den påser, at Det Europæiske Forskningsråds gennemførelsesstruktur oprettes, og at programmet gennemføres af Det Europæiske Forskningsråd i overensstemmelse med de fastsatte mål, de videnskabelige retningslinjer og kravene til den videnskabelige kvalitet, sådan som de fastsættes af Det Videnskabelige Råd, der handler uafhængigt.

Kommissionen vil være ansvarlig for den formelle vedtagelse af arbejdsprogrammet for programmet Idéer. Den vil udøve dette ansvar i overensstemmelse med den ovenfor beskrevne approach. Som hovedregel vil Kommissionen vedtage arbejdsprogrammet som foreslået af Det Videnskabelige Råd. Hvis Kommissionen ikke kan vedtage arbejdsprogrammet som foreslået, eksempelvis fordi det ikke svarer til programmets mål eller strider mod EU-lovgivningen, skal Kommissionen gøre rede for sine bevæggrunde offentligt. Formålet med denne procedure er at sikre, at Det Europæiske Forskningsråds virke efter principperne for autonomi og integritet respekteres fuldt ud og på gennemsigtig vis.

7.3. Mennesker

Særprogrammet Mennesker indgår i en bred og integreret strategi, der har til formål at sikre en kvalitativ og kvantitativ styrkelse af de menneskelige ressourcer inden for F&U i EU. Programmet vil stimulere folk til at gå i gang med og fortsætte en karriere som forskere, tilskynde forskerne til at blive i EU og tiltrække de bedste hjerner til EU. Der knytter sig en enestående gevinst til EU's indsats via harmoniserede instrumenter, kraftigere strukturerende effekter og større effektivitet end bilaterale arrangementer mellem medlemsstaterne.

Aktiviteterne bygger på de langvarige og vellykkede erfaringer med Marie Curie-aktionerne og imødekommer forskernes behov for uddannelse, mobilitet og karriereudvikling. Samtidig med, at der tilbydes en betydelig kontinuitet, tillægges der følgende aspekter større betydning:

- En **kraftigere strukturerende effekt**, eksempelvis ved indførelse af samfinansiering af regionale, nationale og internationale programmer på området "Livslang læring og karriereudvikling". "Samfinansieringsmetoden" skal ikke erstatte den metode, hvor der ansøges om og tildeles individuelle post-doc-stipendier på EU-plan, hvilket i øjeblikket er den eneste mulighed i sjette rammeprogramms regi. De individuelle stipendier har dog nået en vis modningsgrad i EU. Samtidig er de nationale tilbud på dette område stadig ret uensartede med hensyn til mål, evalueringsmetoder og arbejdsbetingelser og har stadig ofte en begrænset international eller europæisk dimension. Det foreslås derfor, at der på grundlag af offentlige indkaldelser af forslag samfinansieres et udvalg af de pågældende programmer, som svarer til rammeprogrammets mål. Evaluering og udvælgelse vil finde sted efter merit uden begrænsninger med hensyn til de valgte stipendiateres hjemsted og under anvendelse af acceptable beskæftigelses- og arbejdsvilkår (med hensyn til f.eks. løn, socialsikring, vejledning og faglig udvikling).
- **Erhvervslivets medvirken:** medens Marie Curie-aktionernes bottom-up-karakter vil blive opretholdt, vil der blive lagt større vægt på uddannelse og karriereudvikling for og i forskellige sektorer, navnlig i den private sektor. Dette vil blive sikret ved hjælp af en opprioritering af udvikling af supplerende færdigheder og kompetencer, der er afgørende for en bedre forståelse for forskningen i erhvervslivet og for kvaliteten af dets forskning. Dette vil blive forstærket ved at stimulere til aktiviteter på tværs af sektorer via erhvervslivets aktive deltagelse i alle aktionerne og ved at indføre den specifikke ordning for vidensdeling i partnerskaber mellem den offentlige og den private sektor, navnlig smv'er.
- Den **internationale dimension** vil blive forstærket. Ud over internationale rejsestipendier med en obligatorisk returfase i hjemlandet med det formål at bidrage til livslang læring og karriereudvikling for EU-forskere udbygges det internationale samarbejde via forskere fra tredjelande yderligere. Desuden indføres der nye dimensioner for samarbejde med EU's nabolande og de lande, som EU har indgået V&T-aftaler med. Endelig vil der blive ydet

støtte til europæiske forskeres "videnskabsdiasporaer" i udlandet og til udenlandske forskere i EU.

7.4. Kapacitet

Særprogrammet Kapacitet vil øge forsknings- og innovationskapaciteten i hele Europa. Programmet er en kombination af en videreførelse og en udbygning af aktiviteterne under tidligere rammeprogrammer og indeholder desuden en række vigtige nyskabelser.

Et vigtigt nyt element er den forudsatte strategiske approach til støtte for opførelsen af ny forskningsinfrastruktur, som vil supplere den fortsatte støtte til sikring af en optimal brug af den eksisterende forskningsinfrastruktur. Støtten til opførelse af ny infrastruktur vil blive ydet via en toleddet approach: en forberedende fase og en opførelsesfase. Med udgangspunkt i ESFRI's (Det Europæiske Strategiforum for Forskningsinfrastrukturer) arbejde med udvikling af en europæisk køreplan for ny forskningsinfrastruktur vil Kommissionen fastlægge højtprioriterede projekter, hvortil der eventuelt kan ydes EF-støtte under syvende rammeprogram. For disse projekters vedkommende vil Kommissionen fungere som formidler, navnlig ved at fremme finanstekniske mekanismer til brug i opførelsesfasen, herunder sikring af lettere adgang til EIB-lån via Finansieringsfaciliteten for Risikodeling. I bilag 1 vises ESFRI's "list of opportunities", som omfatter en række konkrete eksempler på nye omfattende forskningsinfrastrukturer, som forskersamfundet i EU vil få brug for i de kommende ti år.

De to støtteordninger for forskning til gavn for smv'er og smv-sammenslutninger vil blive videreført med et forhøjet budget for at imødekomme smv'ernes voksende behov for at få udført forskningsopgaver uden for huset.

Aktioner inden for temaet "Videnbaserede regioner" bygger på den vellykkede pilotaktion af samme navn. Sigtet er at gøre det muligt for tværnationale regionsnetværker at drage fuld fordel af deres forskningsstyrke og absorbere ny viden, der hidrører fra forskning, og at fremme nye "forskningsbaserede kompetenceklynger", der omfatter universiteter, forskningscentre, virksomheder og regionale myndigheder.

Et vigtigt nyt element er aktionen for at frigøre det fulde forskningspotentiale i EU's "konvergensregioner" og regionerne i EU's yderste periferi. Det er en betingelse for at kunne virkeliggøre den videnbaserede økonomi og det videnbaserede samfund, at den europæiske forsknings kvalitet forbedres, men også at det uudnyttede betydelige forskningspotentiale, der findes overalt i EU, udnyttes bedre. Aktionerne vil gøre det muligt at ansætte forskere fra andre EU-stater, udstationere forsknings- og forvaltningspersonale, tilrettelægge evalueringsfaciliteter og erhverve og udvikle forskningsudstyr. Sådanne aktioner vil udgøre et supplement til behovet for og hensigtsmæssigheden af at udbygge eksisterende og nyopdukkede videncentres forskningskapacitet i disse regioner via strukturfondene.

Videnskab og Samfund repræsenterer en mærkbar udvidelse af det arbejde, der er udført under det foregående rammeprogram. Aktionen vil være til gavn for videnskaben og give sig udslag i forbedrede EU-politikker og en mere engageret og velinformeret offentlighed.

Et vigtigt formål med syvende rammeprogram er at skabe en stærk og sammenhængende international videnskabs- og teknologipolitik, og aktiviteterne under programmet Kapacitet vil støtte denne approach, navnlig ved at bistå med at fastlægge prioriterede opgaver for samarbejdet.

Den sammenhængende udvikling af politikkerne vil bevirke, at der lægges større vægt på koordineringen af de nationale og regionale forskningspolitikker via en særlig støtteordning for tværnationale initiativer fra medlemsstaternes og regionernes side inden for det politiske samarbejde. Dette vil styrke anvendelsen af den åbne koordineringsmetode på forskningspolitikkerne og fremme samordnede eller fælles initiativer, der tages af grupper af lande og regioner på områder med en stærkt tværnational dimension.

7.5. Det Fælles Forskningscenters aktioner

Samtidig med, at FFC vil vedblive med at yde videnskabelig og teknisk støtte til EU-politikken, vil det udbygge sin kundeorientering og sit stærke netværksarbejde med forskersamfundet yderligere. Det vil udbygge sine aktiviteter i specifik sammenhæng med vækst, bæredygtig udvikling og sikkerhed.

FFC's aktioner vil også imødekomme ønsket om en "bedre lovgivning" i forbindelse med den nye Lissabon-agenda. Nye udfordringer med tilknytning til det voksende behov for at håndtere kriser, nødsituationer og presserende politiske krav vil blive imødegået ved opbygning af kapacitet og faciliteter i udvalgte områder med henblik på at yde passende støtte i en EU-sammenhæng. En integreret approach for ydelsen af videnskabelig og teknisk støtte til politikker vil også være en central bestanddel af dette særprogram.

8. DET EUROPÆISKE FORSKNINGSRUM: VEJEN TIL VIDENBASERET VÆKST

Hvis det nødvendige hurtige fremskridt hen imod en videnøkonomi og et vidensamfund skal sikres, kræves der en mere ambitiøs og effektiv europæisk forskning. Alle aktører i Den Europæiske Union - regeringerne, forskningsinstitutterne og erhvervslivet – har en rolle at spille i disse bestræbelser.

Særprogrammerne under syvende rammeprogram skal maksimere løftestangeffekten og virkningen af forskningsudgifterne på europæisk plan inden for det disponible budget. De vigtigste elementer er fokusering på fire mål i de tilsvarende særprogrammer med aktiviteter og gennemførelsesmidler, der tager sigte på at føre disse mål ud i livet, nemlig en udtalt kontinuitet kombineret med vigtige nye approacher, en konsistent fokusering på støtte til eksisterende ekspertise og skabelse af kapacitet til morgendagens forskningsekspertise, en strømlinet og forenklet forvaltning med henblik på at sikre brugervenlighed og effektiv udnyttelse af de investerede midler samt en indbygget fleksibilitet, som kan sikre, at rammeprogrammet imødekommer nye behov og udnytter nye muligheder.

ESFRI's "LIST OF OPPORTUNITIES"⁷

- Facilitet for antiproton- og ionforskning (Facility for Antiproton and Ion Research (FAIR))
- Facilitet for intense sekundære stråler fra ustabile isotoper (Facility for intense secondary beams of unstable isotopes (SPIRAL II))
- Europæisk dybhavs-neutrino teleskop (European deep-sea neutrino telescope (KM3NeT))
- Ekstremt stort teleskop (Extremely Large Telescope (ELT)) – til optisk astronomi
- Fælleseuropæisk forskningsinfrastruktur for nanostrukturer (Pan-European Research Infrastructure for Nano -Structures (PRINS))
- Europæisk spallationskilde (European Spallation Source (ESS)) – neutronkilde
- European XFEL – til hårde røntgenstråler
- IRUVX FELs Network – fra infrarøde til bløde røntgenstråler
- ESRF upgrade – synkrotron
- Højperformant computer for Europa (High Performance Computer for Europe (HPCEUR))
- Marinefartøjer til kystforskning – navnlig i Østersøen
- Forskningsisbryderen Aurora Borealis
- Europæisk tværfagligt havbundsobservatorium (European Multidisciplinary Seafloor Observatory (EMSO))
- Europæisk infrastruktur for forskning i og beskyttelse af biodiversitet
- Avanceret infrastruktur til "brain imaging" og "whole body imaging"
- Bioinformatikinfrastruktur for Europa
- Europæisk net af avancerede kliniske forskningscentre
- Europæisk net af biobanker og genomiske ressourcer
- Højsikkerhedslaboratorier for nye sygdomme og trusler mod folkesundheden
- Infrastruktur til funktionsanalyse af et helt "mammalian genome"
- Modelforsøgsfaciliteter for biomedicinsk forskning

⁷ *Towards New Research Infrastructures for Europe: the ESFRI "List of Opportunities", marts 2005, www.cordis.lu/esfri/*

- Europæisk forskningsobservatorium for humaniora og samfundsvidenskaber (European Research Observatory for the Humanities and Social Sciences (EROHS))
- Europæisk socialundersøgelse (European Social Survey (ESS))

"Global projects"

- ITER
- Den Internationale Rumstation (International Space Station (ISS))
- Den Internationale Lineære Collider (International Linear Collider (ILC))
- Square Kilometer Array (SKA) – radioteleskop
- Det Internationale Fusionsmaterialebestrålingsanlæg (International Fusion Materials Irradiation Facility (IFMIF))

Forslag til

RÅDETS BESLUTNING

om særprogrammet 'Kapacitet' til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013)

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 166,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁸,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet⁹,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale udvalg¹⁰ og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til traktatens artikel 166, stk. 3, iværksættes Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. /EF om Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013) (i det følgende benævnt "rammeprogrammet") ved hjælp af særprogrammer, som fastsætter de nærmere bestemmelser for deres gennemførelse, deres varighed og de midler, der skønnes nødvendige.
- (2) Rammeprogrammet er struktureret omkring fire typer af aktiviteter: tværnationalt samarbejde inden for politisk fastsatte temaer ("Samarbejde"), forskerinitieret forskning, der bygger på initiativer fra forskerkredse ("Idéer"), støtte til uddannelse og karriereudvikling for forskere ("Mennesker") og støtte til forskningskapacitet ("Kapacitet"). Aktiviteter af typen "Kapacitet" bør iværksættes under dette særprogram, når de har form af indirekte aktioner.
- (3) De regler, der under rammeprogrammet gælder for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse og for formidling af forskningsresultater (i det følgende benævnt "regler for deltagelse og formidling"), bør også finde anvendelse under dette program.

⁸ EUT C [...] af [...], s. [...].

⁹ EUT C [...] af [...], s. [...].

¹⁰ EUT C [...] af [...], s. [...].

- (4) Rammeprogrammet bør være et supplement til medlemsstaternes aktiviteter og andre fællesskabstiltag, som - foruden navnlig satsningerne på strukturfonde, landbrug, uddannelse, konkurrenceevne og innovation, erhvervs politik, sundhed, forbrugerbeskyttelse, beskæftigelse, energi, transport og miljø - er nødvendige led i den samlede strategiske satsning på Lissabon-målene.
- (5) Aktiviteter vedrørende innovation og små og mellemstore virksomheder, som støttes af forskningsrammeprogrammet, bør supplere aktiviteterne under rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation.
- (6) Gennemførelsen af rammeprogrammet kan medføre, at der udarbejdes supplerende programmer, hvori kun nogle af medlemsstaterne deltager, at Fællesskabet deltager i programmer, der iværksættes af flere medlemsstater, eller at der oprettes fællesforetagender eller andre ordninger, jf. traktatens artikel 168, 169 og 171.
- (7) Dette særprogram bør bidrage til bevillingen til Den Europæiske Investeringsbanks oprettelse af en "finansieringsfacilitet for risikodeling" for at lette adgangen til lån fra EIB.
- (8) I medfør af traktatens artikel 170 har Fællesskabet indgået en række internationale aftaler på forskningsområdet, og der bør gøres bestræbelser på at styrke det internationale forsknings samarbejde for yderligere at integrere Fællesskabet i det verdensomspændende forskersamfund. Derfor bør dette særprogram være åbent for deltagelse for lande, der har indgået de nødvendige aftaler med henblik herpå, og - på projektniveau og på gensidigt fordelagtigt grundlag - for deltagelse af enheder fra tredjelande og af internationale organisationer for videnskabeligt samarbejde.
- (9) Forskningsaktiviteter under dette program bør gennemføres under overholdelse af grundlæggende etiske principper, herunder dem, der kommer til udtryk i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.
- (10) Rammeprogrammet bør fremme en bæredygtig udvikling.
- (11) En forsvarlig økonomisk forvaltning af syvende rammeprogram og dets gennemførelse bør sikres på en måde, der er mest muligt effektiv og brugervenlig, adgangen til det bør lettes for alle deltagere, og dette bør ske under overholdelse af Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget og Kommissionens forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 af 23. december 2002 om gennemførelsesbestemmelser til finansforordningen med senere ændringer.
- (12) Desuden bør der træffes passende foranstaltninger til forebyggelse af uregelmæssigheder og svig, og de nødvendige skridt bør tages for at kræve tabte, uberettiget udbetalte eller forkert anvendte midler tilbagebetalt i overensstemmelse med Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget, Kommissionens forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 af 23. december 2002 om gennemførelsesbestemmelser til finansforordningen med senere ændringer, Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De

Europæiske Fællesskabers finansielle interesser¹¹, Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder¹² og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1074/1999 af 25. maj 1999 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF)¹³.

- (13) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne beslutning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen¹⁴.
- (14) Der bør indføres en særlig budgetpost for særprogrammet "Kapacitet" i De Europæiske Fællesskabers almindelige budget.
- (15) Under gennemførelsen af dette program bør opmærksomheden i fornødent omfang rettes mod ligestilling mellem kønnene samt mod bl.a. arbejdsvilkår, gennemsigtighed i rekrutteringsprocedurerne og karriereudvikling for forskere, som rekrutteres til projekter og programmer, der støttes som led i aktiviteter under dette program, jf. Kommissionens henstilling om et europæisk charter for forskere og en adfærdskodeks for ansættelse af forskere¹⁵, som udgør en referenceramme på dette område -

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Særprogrammet "Kapacitet" for fællesskabsaktioner inden for forskning og teknologisk udvikling, herunder demonstration, i det følgende benævnt "særprogrammet", fastlægges hermed for perioden 1. januar 2007 til 31. december 2013.

Artikel 2

Dette særprogram omfatter indsatsen for "Kapacitet" og yder støtte til centrale elementer i Europas forsknings- og innovationskapacitet:

- (a) Forskningsinfrastruktur
- (b) forskning til fordel for små og mellemstore virksomheder
- (c) videnbaserede regioner
- (d) forskningspotentiale
- (e) forholdet mellem videnskab og samfund

¹¹ EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1.

¹² EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2.

¹³ EFT L 136 af 31.5.1999, s. 1.

¹⁴ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

¹⁵ K(2005) 576 endelig

- (f) tværgående internationalt samarbejde

foruden til en sammenhængende udvikling af forskningspolitiske tiltag.

Gennemførelsen af dette særprogram kan medføre, at der udarbejdes supplerende programmer, hvori kun nogle af medlemsstaterne deltager, at Fællesskabet deltager i programmer, der iværksættes af flere medlemsstater, eller at der oprettes fællesforetagender eller andre ordninger, jf. traktatens artikel 168, 169 og 171.

Målene for og hovedlinjerne i disse aktioner fastsættes i bilag I.

Artikel 3

I overensstemmelse med rammeprogrammets bilag II skønnes bevillingsbehovet til gennemførelse af særprogrammet at være 7.486 EUR, hvoraf mindre end 6 % afsættes til Kommissionens administrative udgifter. Bilag II indeholder en vejledende fordeling af beløbet.

Artikel 4

1. Alle forskningsaktiviteter, der iværksættes under særprogrammet, gennemføres under overholdelse af grundlæggende etiske principper.
2. Til følgende forskningsområder ydes der ikke støtte under dette program:
 - forskning i reproduktiv kloning af mennesker
 - forskning, der sigter mod at ændre menneskers arvemasse på en måde, der gør ændringerne arvelige¹⁶
 - forskning, der sigter mod at skabe menneskelige embryoner alene til forskningsformål eller for at fremskaffe stamceller, herunder ved kerneoverførsel mellem kropsceller.
3. Til følgende forskningsaktiviteter ydes der ikke støtte under dette program:
 - forskning, der er forbudt i alle medlemsstater
 - forskning, der tænkes udført i en medlemsstat, hvor sådan forskning er forbudt.

Artikel 5

1. Særprogrammet gennemføres ved hjælp af de finansieringsordninger, der er fastsat i bilag III til syvende rammeprogram.

¹⁶ Der kan ydes tilskud til forskning i behandling af kønskirtelkræft.

2. Bilag III til dette særprogram indeholder bestemmelser om en bevilling til Den Europæiske Investeringsbank med det formål at oprette en finansieringsfacilitet for risikodeling.
3. Bilag IV til dette særprogram indeholder et initiativ til fælles gennemførelse af nationale forskningsprogrammer, som vil skulle vedtages særskilt med hjemmel i traktatens artikel 169.
4. Reglerne for deltagelse og formidling finder anvendelse på dette særprogram.

Artikel 6

1. Kommissionen udarbejder et arbejdsprogram til gennemførelse af særprogrammet med en mere detaljeret redegørelse for målene og de videnskabelige og teknologiske prioriteringer, der er fastsat i bilag I, med angivelse af, hvilken finansieringsordning der skal benyttes for det emne, der indkaldes forslag til, og med en tidsplan for gennemførelsen.
2. I arbejdsprogrammet tages der hensyn til relevante forskningsaktiviteter, som gennemføres af medlemsstaterne, associerede lande eller europæiske eller internationale organisationer. Det ajourføres efter behov.
3. I arbejdsprogrammet specificeres det nærmere, hvilke kriterier der vil blive anlagt ved bedømmelsen af forslag til indirekte aktioner under finansieringsordningerne og ved udvælgelsen af projekter. Kriterierne bliver kvalitet, virkning og gennemførelse, som i arbejdsprogrammet kan specificeres nærmere eller suppleres med yderligere krav, vægtninger og tærskler.
4. I arbejdsprogrammet kan der anføres:
 - (a) organisationer, som kan modtage støtte i form af medlemskontingenter
 - (b) foranstaltninger til støtte for bestemte juridiske enheder.

Artikel 7

1. Kommissionen er ansvarlig for særprogrammets gennemførelse.
2. Proceduren i artikel 8, stk. 2, finder anvendelse ved vedtagelsen af:
 - (a) arbejdsprogrammet, jf. artikel 6, stk. 1
 - (b) eventuelle justeringer af den vejledende fordeling af beløbet, der er anført i bilag II.
3. Ved vedtagelsen af FTU-initiativer, der indebærer anvendelse af menneskelige embryoner og stamceller fra menneskelige embryoner, anvendes proceduren i artikel 8, stk. 3.

Artikel 8

1. Kommissionen bistås af et udvalg.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes forvaltningsproceduren i artikel 4 i afgørelse 1999/468/EF i overensstemmelse med samme afgørelses artikel 7, stk. 3.
3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF.
4. Det tidsrum, der er omhandlet i artikel 4, stk. 3, og artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til to måneder.
5. Kommissionen underretter regelmæssigt udvalget om, hvordan det går med gennemførelsen af særprogrammet som helhed, og om alle FTU-aktiviteter, som får tilskud under programmet.

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den.

På Rådets vegne
The President/Formand

BILAG I

VIDENSKABELIGE OG TEKNOLOGISKE MÅL SAMT HOVEDLINJER FOR TEMAERNE OG AKTIONERNE

INDLEDNING

Det foreliggende særprogram har til formål at styrke forsknings- og innovationskapaciteten overalt i Europa og sikre, at den udnyttes bedst muligt. Det opnås ved at:

- anvende og udvikle forskningsinfrastruktur på den bedst mulige måde
- styrke små og mellemstore virksomheders (smv'ers) innovative kapacitet og evne til at drage fordel af forskning
- støtte udvikling af regionale forskningsbaserede kompetenceklynger
- frigøre forskningspotentialer i EU's konvergensregioner og fjernområder
- bringe videnskab og samfund tættere på hinanden med henblik på en harmonisk integrering af videnskab og teknologi i det europæiske samfund
- gennemføre horisontale foranstaltninger og tiltag til støtte for internationalt samarbejde.

Særprogrammet skal desuden medvirke til en sammenhængende udvikling af forskningspolitikker.

Der vil blive taget behørigt hensyn til principperne om bæredygtig udvikling og ligestilling mellem kønnene. Også de etiske, sociale, juridiske og bredere kulturelle aspekter af den forskning, der skal gennemføres, og dens potentielle anvendelsesformål samt de samfundsøkonomiske virkninger af teknologisk udvikling og videnskabelige fremtidsstudier kommer til at indgå i aktiviteterne under særprogrammet i relevant omfang.

Samordning af andre programmer end EU-programmer kan indgå i det foreliggende særprogram med brug af ERA-NET-systemet og via EU's deltagelse i nationale forskningsprogrammer, der gennemføres i fællesskab (traktatens artikel 169), som beskrevet i særprogrammet "Samarbejde".

Der tilstræbes synergi og komplementaritet med andre EU-politikker og -programmer såsom regionalpolitikken og samhørighedspolitikken, strukturfondene, programmet for konkurrenceevne og innovation og relevante programmer for almen og erhvervsfaglig uddannelse.

Sammenhængende udvikling af forskningspolitikker

De aktiviteter, der iværksættes under denne del af rammeprogrammet, skal også bidrage til en sammenhængende udvikling af EU's politikker og supplere koordineringsaktiviteterne under programmet "Samarbejde", samt bidrage til EU-politikker og -initiativer (f.eks. lovgivning, henstillinger og retningslinjer), der skal skabe bedre sammenhæng mellem medlemsstaternes politikker og give dem større effekt.

De understøtter samtidig Lissabon-strategien, især målsætningen om at investere 3 % af EU's BNP i forskning, fordi de hjælper medlemsstaterne og EU til at udvikle mere effektive F&U-politikker. Målet er at forbedre den offentlige forskning og dens forbindelse til erhvervslivet og fremme private investeringer i forskning, især ved at skabe hensigtsmæssige rammer og forudsætninger for sådanne investeringer gennem øgede offentlige bevillinger, som i højere grad kan virke som løftestang for private investeringer.

Aktiviteterne omfatter følgende¹⁷:

- **Overvågning og analyse af forskningsrelaterede offentlige politikker og erhvervsstrategier**

Formålet er at tilvejebringe information og analyser til støtte for formuleringen, implementeringen, evalueringen og den tværnationale koordinering af offentlige politikker. Det omfatter følgende:

- En informations- og søgetjeneste (ERAWATCH) til at understøtte formuleringen af en velunderbygget forskningspolitik og bidrage til etableringen af det europæiske forskningsområde (ERA) gennem øget viden om karakteren af, grundelementerne i og forløbet af nationale og regionale forskningspolitikker, -initiativer og -systemer. Der bliver tale om løbende analyser i europæisk perspektiv af spørgsmål af relevans for formuleringen af forskningspolitikker, især spørgsmålet om, hvilke faktorer der styrer udviklingen af forskningssystemer, og hvordan de påvirker politikker og forvaltningsstrukturer, nye problemstillinger/udfordringer og politiske tiltag samt en europæisk dækkende undersøgelse af medlemsstaternes fremskridt med hensyn til etableringen af ERA og opfyldelsen af 3 % -målsætningen.
- Et system til overvågning af erhvervslivets forskningsinvesteringer for at få en pålidelig og komplementær informationskilde som en hjælp til at udstikke retningslinjer for den offentlige politik og gøre det muligt for virksomhederne at måle resultaterne af deres F&U-investeringsstrategier. Det omfatter periodiske "resultattavler" for F&U-investeringer i de enkelte virksomheder og sektorer, undersøgelser af tendenserne i private F&U-investeringer, analyse af de faktorer, der indvirker på virksomhedernes beslutninger og praksis i relation til F&U-investeringer, analyse af de økonomiske virkninger og vurdering af de forskellige politikkers konsekvenser.
- Udarbejdelse og analyse af indikatorer for forskningsaktiviteten og dens indvirkning på økonomien. Det omfatter udarbejdelse og offentliggørelse af nationale og regionale nøgletal og "resultattavler" for videnskab og teknologi på grundlag af officielle statistiske indikatorer i relevant omfang, vurdering af stærke og svage sider ved medlemsstaternes F&U-systemer samt analyse af EU's position og resultater inden for videnskabelig og teknologisk forskning.

Disse aktiviteter gennemføres i samarbejde med Det Fælles Forskningscenter. Desuden vil andre forskningsundersøgelser og ekspertgrupper blive inddraget.

¹⁷ Aktiviteterne med henblik på at styrke og forbedre det europæiske videnskabelige system, bl.a. spørgsmål om videnskabelig rådgivning og ekspertise og medvirken til "bedre regulering", er omhandlet under temaet "Forholdet mellem videnskab og samfund".

- **Koordinering af forskningspolitikker, herunder tværnationale samarbejdsinitiativer på nationalt eller regionalt plan omkring spørgsmål af fælles interesse.**

Målet er at opnå en bedre koordinering af forskningspolitikkerne gennem aktioner til støtte for (i) implementeringen af den åbne koordineringsmetode og (ii) fælles bottom-up-initiativer fra flere lande og regioner, eventuelt med deltagelse af andre aktører (bl.a. erhvervslivet, europæiske organisationer og organisationer fra civilsamfundet).

Disse aktiviteter skal dreje sig om spørgsmål af fælles interesse vedrørende forskningspolitik og andre relevante politikker, der skal mobiliseres med henblik på etableringen af det europæiske forskningsområde og opfyldelsen af EU-målsætningen om forskningsinvesteringer på 3 %. De skal bidrage til formuleringen af mere effektive nationale og regionale politikker gennem gensidig videnuudveksling og peer-review, tilskynde til samordnede eller fælles initiativer mellem grupper af lande og regioner med interesse i forskningsemner med en markant tværnational dimension eller afsmitningseffekt og i givet fald også afdække emner, der kræver en gensidigt supplerende og forstærkende indsats fra EU's og medlemsstaternes side.

Aktiviteter, der gennemføres af flere lande og regioner, kan f.eks. dreje sig om peer-review af nationale og regionale politikker, udveksling af erfaring og personale samt iværksættelse af fælles initiativer.

Etiske aspekter

En række grundlæggende etiske principper skal overholdes i forbindelse med gennemførelsen af særprogrammet og de tilhørende forskningsaktiviteter. Det gælder bl.a. de principper, der er indeholdt i EU's charter om grundlæggende rettigheder, herunder beskyttelse af menneskers liv og værdighed, beskyttelse af persondata og privatlivets fred samt beskyttelse af dyr og miljø i overensstemmelse med EU-lovgivningen og de seneste versioner af relevante internationale konventioner, retningslinjer og adfærdskodekser, f.eks. Helsingfors-erklæringen, Europarådets konvention om menneskerettigheder og biomedicin, undertegnet i Oviedo den 4. april 1997, med tilhørende protokoller, FN-konventionen om børns rettigheder, den universelle erklæring om det menneskelige genom og menneskerettigheder, vedtaget af UNESCO, FN-konventionen om biologiske og toksiske våben, den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer på fødevarer- og landbrugsområdet samt de relevante resolutioner fra Verdenssundhedsorganisationen (WHO).

Der skal desuden tages hensyn til udtalelserne fra den europæiske gruppe af rådgivere om bioteknologiens etiske konsekvenser (1991-1997) og udtalelserne fra den europæiske gruppe vedrørende etiske regler for videnskab og ny teknologi (fra og med 1998).

Deltagere i forskningsprojekter skal overholde gældende lovgivning, forskrifter og etiske regler i de lande, hvor forskningen udføres, i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og de forskelligartede tilgange til forskning, der gør sig gældende i Europa. Det er under alle omstændigheder de nationale bestemmelser, der skal følges, og forskning, der er forbudt i en given medlemsstat eller et andet land, vil ikke kunne få økonomisk støtte fra EU til gennemførelsen i den pågældende medlemsstat eller det pågældende land.

Personer, der gennemfører forskningsprojekter, vil i visse tilfælde skulle søge godkendelse hos de relevante nationale eller lokale etiske råd eller udvalg, inden forskningsaktiviteterne indledes. Kommissionen vil desuden systematisk kontrollere de etiske aspekter af

forskningsforslag, der omhandler etisk følsomme spørgsmål, eller som ikke tager tilstrækkeligt højde for etiske aspekter. I særlige tilfælde kan der foretages en etisk undersøgelse undervejs i projektets gennemførelse.

Der vil i overensstemmelse med denne beslutnings artikel 4, stk. 3, ikke blive ydet støtte til forskningsaktiviteter, der er forbudt i samtlige medlemsstater.

I henhold til den protokol om dyrebekyttelse og dyrevelfærd, der er knyttet som bilag til traktaten, skal der tages fuldt hensyn til dyrs velfærd ved fastlæggelsen og gennemførelsen af EU-politikkerne, herunder også forskningspolitikken. Rådets direktiv 86/609/EØF om beskyttelse af dyr, der anvendes til forsøg og andre videnskabelige formål, indeholder bestemmelse om, at alle forsøg skal tilrettelægges på en sådan måde, at forsøgsdyrene ikke udsættes for angst eller påføres unødigt smerte eller lidelse, at der anvendes så få dyr som muligt, at der anvendes dyr med laveste neurofysiologiske følsomhed, og at forsøgene forårsager mindst mulig smerte, lidelse, angst eller varigt men. Der kan kun blive tale om at ændre dyrs genetiske arvmasse eller foretage kloning af dyr, hvis formålet er etisk berettiget, og det sker på en sådan måde, at dyrenes velfærd er sikret, og principperne om biodiversitet er overholdt.

Under programmets gennemførelse vil Kommissionen løbende følge den videnskabelige udvikling på de relevante områder og udviklingen med hensyn til nationale og internationale bestemmelser for at kunne træffe de nødvendige forholdsregler.

Forskning i etiske spørgsmål i relation til videnskabelig og teknologisk udvikling er omhandlet under temaet "Forholdet mellem videnskab og samfund".

1. FORSKNINGSINFRASTRUKTUR

Mål

At anvende og udvikle den eksisterende forskningsinfrastruktur i Europa på den bedst mulige måde og medvirke til på alle videnskabelige og teknologiske områder at få opført ny (eller foretaget omfattende modernisering af eksisterende) forskningsinfrastruktur af fælleseuropæisk interesse, som det europæiske forskersamfund behøver for fortsat at kunne føre an i forskningen og hjælpe erhvervslivet til at styrke sit videngrundlag og teknologiske knowhow.

Hovedlinjer

Hvis Europa skal blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, kræver det moderne og effektiv forskningsinfrastruktur, der kan sikre Europas førerposition på det videnskabelige og teknologiske område. Forskningsinfrastruktur spiller en afgørende rolle for skabelsen, formidlingen og udbredelsen af viden og dens anvendelse og udnyttelse og dermed for innovation. Det bliver stadigt vigtigere inden for alle videnskabelige og teknologiske områder, at der er den nødvendige adgang til forskningsinfrastruktur. Meget forskningsinfrastruktur er med udgangspunkt i større faciliteter, der næsten udelukkende har været beregnet til et bestemt fagområde, videreudviklet til at fungere som servicefaciliteter til brug for en bred kreds af forskere. Godt hjulpet af informations- og kommunikationsteknologien kan den nyeste infrastruktur nu udbygges til at omfatte distribuerede hardware-, software- og indholdssystemer med en enorm kumuleret værdi som videnbaser inden for mange forskellige discipliner.

Aktionerne under dette tema skal navnlig bidrage til udvikling, udnyttelse og sikring af viden via støtten til forskningsinfrastruktur på grundlag af en ekspertbaseret og målrettet bottom-up-metode. Den strategiske opgradering af informations- og kommunikationsbaseret infrastruktur vil ligeledes medvirke til at ændre den måde, hvorpå der drives forskning.

Udtrykket "forskningsinfrastruktur" refererer i forbindelse med FTU-rammeprogrammet til faciliteter, ressourcer og tjenester, som er nødvendige for forskningen inden for alle videnskabelige og teknologiske områder. Definitionen dækker – ud over de dertil hørende menneskelige ressourcer – følgende:

- større udstyr eller sæt af instrumenter og værktøjer til forskningsformål
- videnbaserede ressourcer såsom samlinger, arkiver, struktureret information eller dataforvaltningssystemer, der anvendes i videnskabelig forskning
- ikt-baseret infrastruktur såsom net, edb, software og kommunikation
- alle andre specielle enheder, der anvendes til forskningsformål.

Kun forskningsinfrastruktur eller netværk af forskningsinfrastruktur af klar betydning for det europæiske forskningssamfund (akademiske kredse, det offentlige og erhvervslivet) med hensyn til ydeevne og adgang kan komme i betragtning til støtte. Den pågældende infrastruktur skal bidrage markant til at forbedre den europæiske forskningskapacitet.

Det foreliggende særprogram varetager den overordnede koordinering i forhold til temarelateret forskningsinfrastruktur under særprogrammet "Samarbejde".

Aktiviteter

Aktiviteterne dækker følgende områder:

- optimering af eksisterende forskningsinfrastrukturens udnyttelse og ydeevne
- etablering af ny forskningsinfrastruktur (eller omfattende modernisering af eksisterende) af fælleseuropæisk betydning på grundlag af ESFRI's undersøgelser (Det Europæiske Strategiforum for Forskningsinfrastruktur)
- støtteforanstaltninger, herunder støtte til dækning af nye behov.

1.1. Eksisterende forskningsinfrastruktur

Aktionerne vedrørende forskningsinfrastruktur har til formål at øge specifik forskningsinfrastrukturens kapacitet og ydeevne i Europa og sikre, at brugerkredsene i højere grad inddrages i de muligheder, der ligger i forskningsinfrastrukturen og dens udnyttelse til investering i avanceret forskning. Med aktiviteterne ydes der støtte til effektiv udnyttelse af faciliteter, ressourcer og tjenester på alle forsknings- og teknologiområder via "adgang på tværs af landegrænser" til infrastruktur og til optimering af europæisk forskningsinfrastruktur via "integrering" af kapacitet og forskningsindsats.

1.1.1. Adgang på tværs af landegrænser

Vil man have forskningsinfrastruktur i verdensklasse, kræver det meget store og langsigtede investeringer i ressourcer (menneskelige og finansielle). Infrastrukturen bør derfor anvendes af så stor en kreds som muligt af forskere og kundevirksomheder på europæisk plan. EU bør bidrage til opfyldelsen af denne målsætning ved at tilskynde til *adgang på tværs af landegrænser*. Det giver forskergrupper ny mulighed for at få adgang til den bedste forskningsinfrastruktur; det gælder også forskere fra EU's perifert beliggende regioner og fjernområder. Eksterne brugere vil således kunne få enten personlig adgang eller adgang via egnede elektroniske kommunikationsmidler. Der kan også blive tale om at etablere videnskabelige fjerntjenester. Det skal ske via "bottom-up-indkaldelser" af forslag, der er åbne for alle forsknings- og teknologiområder på lige fod.

1.1.2. Integreringsaktiviteter

Forskningsinfrastrukturens kapacitet og ydeevne på EU-plan må løbende optimeres og udbygges for at imødekomme stadigt nye og voksende videnskabelige behov. Det gøres bedst ved koordineret støtte til deres udnyttelse og udbygning, herunder også modernisering.

Integreringsaktiviteterne til fordel for eksisterende forskningsinfrastruktur iværksættes via:

- "bottom-up-indkaldelser" af forslag til projekter, der kan virke som katalysatorer for den gensidige koordinering og samling af ressourcer hos dem, der står for driften af infrastrukturen, så de bliver tilskyndet til at samarbejde. Aktiviteterne skal desuden sigte mod en bedre strukturering i europæisk målestok af den måde, hvorpå forskningsinfrastrukturen fungerer, give tilskyndelse til at udvikle den i fællesskab i relation til kapacitet og ydeevne og understøtte en mere sammenhængende og tværfaglig udnyttelse
- "målrettede indkaldelser" af projektforslag i de tilfælde, hvor sådanne mere specifikke aktioner vil være en klar fordel, når det gælder om at støtte potentielt vigtig forskningsinfrastruktur på længere sigt og fremskynde etablering af ny infrastruktur på EU-plan. De gennemføres i tæt samordning med aktiviteterne under de forskellige temaer for at sikre, at alle aktioner, der gennemføres på europæisk plan inden for EU's rammer, imødekommer behovene for forskningsinfrastruktur inden for de respektive områder. Der kan allerede nu peges på områder¹⁸, hvor der kan opnås en bedre udnyttelse og styrkelse af eksisterende europæisk infrastruktur med henblik på opfyldelse af langsigtede strategiske behov dels hos aktører med interesse i forskning fra akademiske kredse, det offentlige og erhvervslivet, dels i samfundet som helhed, f.eks. i relation til biovidenskaberne og deres anvendelse, ikt, udvikling af industriforskning inden for bl.a. metrologi, støtte til bæredygtig udvikling, men især inden for miljø, samfundsvidenskaber og humaniora.

1.1.3. Ikt-baseret e-infrastruktur

Udbredelsen af *e-infrastruktur* sikrer forskerverdenen varige faciliteter baseret på komplekse processer, der har til formål at formidle distribuerede ikt-baserede ressourcer (edb, konnektivitet, instrumentering) til virtuelle grupper. Styrkelsen af en europæisk løsningsmodel og dertil hørende europæiske aktiviteter på dette område kan bidrage markant

¹⁸ Jf. ESFRI's undersøgelser.

til at fremme det europæiske forskningspotentiale, sikre, at det udnyttes bedre, og konsolidere *e-infrastruktur* som en hjørnesten i det europæiske forskningsområde og som forløber for tværfaglig innovation og en afgørende faktor for forandringer i den måde, hvorpå der drives forskning. Det kan samtidig bidrage til at integrere forskergrupper fra EU's perifert beliggende regioner og fjernområder.

De aktiviteter, der foreslås gennemført i relation til *e-infrastruktur* på grundlag af målrettede indkaldelser af forslag, skal tage sigte på at fremme videreudvikling af kommunikationsinfrastruktur (GÉANT) og Grid-infrastruktur med høj kapacitet og ydeevne samt avancerede europæiske edb-muligheder med stor vægt på støtte til distribuerede superdatabehandlingsfaciliteter i verdensklasse, datalagring og avancerede visualiseringsfaciliteter. Aktiviteterne skal desuden gøre brugerne fortrolige med sådanne faciliteter, give faciliteterne større relevans i en global sammenhæng og skabe øget tillid til dem. Det skal gøres med afsæt i erfaringerne fra GÉANT og Grid-infrastrukturen.

Det er nødvendigt at sikre koordineret støtte til digitale biblioteker, arkiver, datalagre og datasikring samt den nødvendige sammenlægning af ressourcer på europæisk plan for at etablere datalagre til brug for forskerkredse og kommende generationer af videnskabsfolk. Også spørgsmålet om større tillid til *e-infrastruktur* skal tages op. De foreslåede aktiviteter skal desuden tage sigte på at foregribe og integrere nye krav og løsninger for at lette opførelsen af prøveanlæg i stor målestok til forsøg med nye disruptive teknologier og imødekomme nye brugerbehov, bl.a. e-læring. Refleksionsgruppen vedrørende e-infrastruktur (eIRG) vil løbende bistå med strategiske anbefalinger.

1.2. Ny forskningsinfrastruktur

Denne del af programmet skal fremme opbygningen af ny forskningsinfrastruktur (eller omfattende modernisering af eksisterende) med fokus på "unik" infrastruktur af afgørende betydning på europæisk plan for udviklingen af relevante forskningsområder i Europa.

1.2.1. Projekteringsundersøgelser med henblik på ny forskningsinfrastruktur

Det drejer sig om at fremme etableringen af ny forskningsinfrastruktur via "bottom-up-indkaldelser" af forslag med henblik på økonomisk støtte i form af sonderingspræmier og støtte til forundersøgelser af ny infrastruktur.

1.2.2 Støtte til etablering af ny infrastruktur

Det drejer sig om at få etableret ny forskningsinfrastruktur med afsæt i ESFRI's undersøgelser i forbindelse med udarbejdelsen af en europæisk overordnet plan for ny forskningsinfrastruktur. Kommissionen vil udvælge prioriterede projekter, hvortil der eventuelt kan ydes EU-støtte under rammeprogrammet.

Aktiviteten vedrørende etablering af ny forskningsinfrastruktur er opdelt i to etaper:

- *1. etape: Støtte til den forberedende fase:*

Denne første etape drejer sig udelukkende om indkaldelser af forslag vedrørende de af Kommissionen udvalgte prioriterede projekter. Den forberedende fase omfatter den endelige udarbejdelse af detaljerede konstruktionsplaner, afklaring af alle juridiske aspekter, styring og flerårig planlægning af den projekterede forskningsinfrastruktur og indgåelse af den endelige aftale mellem de involverede parter. I denne forberedende fase påtager Kommissionen sig

rollen som "formidler" for bl.a. at få etableret finansieringsordninger med henblik på konstruktionsfasen.

- *2. etape: Støtte til konstruktionsfasen:*

I anden fase, der er baseret på resultaterne af de tekniske, juridiske, administrative og finansielle undersøgelser og drøftelser, hvor man især har udnyttet komplementariteten mellem nationale finansieringsinstrumenter og EU-finansieringsinstrumenter (f.eks. strukturfondene og Den Europæiske Investeringsbank), skal konstruktionsplanerne gennemføres. Rammeprogrammet kan eventuelt yde finansiell støtte til konstruktionsfasen for prioriterede projekter, hvortil der er kritisk behov for en sådan støtte. I disse tilfælde træffes afgørelserne i henhold til en ordning, som vil afhænge af karakteren og størrelsen af den nødvendige støtte (f.eks. direkte tilskud eller lån fra Den Europæiske Investeringsbank, eventuelt via finansieringsfaciliteten for risikodeling (jf. bilag III), eller støtte baseret på traktatens artikel 171).

1.3. Støtteforanstaltninger, herunder støtte til dækning af nye behov

En tæt samordning inden for EU omkring formuleringen og vedtagelsen af en europæisk politik for forskningsinfrastruktur er en forudsætning for, at denne aktivitet skal give de ønskede resultater. Der vil derfor i hele programmets forløb blive gennemført foranstaltninger til støtte for en sådan samordning, herunder også støtte til udvikling af internationalt samarbejde på området.

Aktiviteterne skal primært gennemføres på grundlag af en løbende åben "bottom-up-indkaldelse" af forslag med sigte på analyse af nye behov, støtte til ESFRI's og eIRG's arbejde og til programmets gennemførelse i praksis (f.eks. konferencer, kontrakter med eksperter, konsekvensanalyser m.m.) samt markering af den internationale dimension af de aktiviteter, der gennemføres under det foreliggende særprogram, og udbredelse på internationalt plan af europæisk ekspertise. I forbindelse med internationalt samarbejde skal aktiviteterne under denne specifikke del af programmet "Kapacitet" desuden gøre det muligt dels at afdække behovene i bestemte tredjelande og finde frem til områder af gensidig interesse, der kan danne grundlag for specifikke samarbejdsforanstaltninger, dels med udgangspunkt i målrettede indkaldelser af forslag at få etableret kontakt mellem vigtige forskningsinfrastrukturer henholdsvis i tredjelande og i det europæiske forskningsområde.

2. FORSKNING TIL FORDEL FOR SMÅ OG MELLEMLIGE VIRKSOMHEDER

Mål

At styrke de europæiske smv'ers innovationskapacitet og deres bidrag til udvikling af nye teknologibaserede produkter og markeder ved at hjælpe dem med at få udført forskningsopgaver eksternt, øge deres forskningsindsats, udbygge deres netværk, udnytte forskningsresultater bedre og erhverve teknologisk ekspertise.

Hovedlinjer

smv'erne er kernen i det europæiske erhvervsliv. De bør være et helt centralt led i innovationssystemet og i omsætningen af viden til nye produkter, processer og tjenesteydelser. Stillet over for den stigende konkurrence på det indre marked og på

verdensplan er de europæiske smv'er nødt til at intensivere deres viden- og forskningsindsats, udbrede deres forretningsvirksomhed over større markeder og internationalisere deres vidennet. Alle medlemsstaterne gennemfører foranstaltninger af relevans for smv'er, men det er kun sjældent, de tilskynder til eller støtter tværnationalt forskningssamarbejde og teknologioverførsel. Det er nødvendigt med tiltag på EU-plan for at supplere og øge virkningerne af den nationale og regionale indsats.

Der gennemføres specifikke aktioner til støtte for smv'er eller sammenslutninger af smv'er, der er nødt til at lade forskningsopgaver udføre på universiteter og forskningscentre ("forskningsaktører"). Aktionerne skal dække samtlige forsknings- og teknologiområder. Der vil ved evalueringen af projektforslagene blive taget behørigt hensyn til de forventede økonomiske virkninger for smv'er. Der ydes økonomisk støtte i henhold til to forskellige ordninger: *forskning for smv'er* og *forskning for smv-sammenslutninger*. Førstnævnte ordning tager primært sigte på lav- og mellemteknologiske smv'er med ringe eller ingen forskningskapacitet, men også forskningsintensive smv'er, der har behov for at lade forskningsopgaver udføre eksternt for at supplere deres kerneforskningskapacitet, kan deltage. Den anden ordning tager sigte på smv-sammenslutninger, som normalt er bedst i stand til at vurdere, hvilke tekniske problemer der er fælles for deres medlemmer, agere på deres vegne og sikre en effektiv videreformidling og opfølgning af resultaterne.

Ud over disse specifikke aktioner skal der sættes ind for at støtte og lette smv'ers deltagelse i rammeprogrammet generelt. Der er taget behørigt hensyn til smv'ers forskningsbehov og -potentiale i forbindelse med fastlæggelsen af indholdet af temaerne i særprogrammet "Samarbejde", som implementeres via projekter af forskellig størrelse og rækkevidde, afhængigt af forskningsområde og emne.

Der vil under implementeringen af FTU-rammeprogrammet blive sikret den nødvendige synergi med aktionerne under programmet for konkurrenceevne og innovation for at støtte og lette smv'ers deltagelse i FTU-rammeprogrammet.

Aktiviteter

Der bliver tale om følgende to ordninger til fordel for smv'er:

- ***Forskning for smv'er***

Denne ordning skal hjælpe mindre grupper af innovative smv'er til at løse fælles eller komplementære teknologiske problemer. Projekterne skal være relativt kortvarige og fokusere på behovene hos smv'er, der lægger forskningsopgaver ud til universiteter og forskningscentre; de pågældende smv'er skal desuden kunne dokumentere et klart potentiale for udnyttelse af forskningsresultaterne.

- ***Forskning for smv-sammenslutninger***

Under denne ordning kan der ydes støtte til smv-sammenslutninger til udvikling af tekniske løsninger på problemer, der er fælles for et stort antal smv'er i bestemte erhvervssektorer eller segmenter af værdikæden, via den nødvendige forskning i forbindelse med f.eks. udarbejdelse og opfyldelse af europæiske normer og standarder eller overholdelse af forskriftsmæssige krav på områder som sundhed, sikkerhed og miljøbeskyttelse. Projekterne kan løbe over flere år og skal gennemføres af smv-sammenslutninger, der lægger forskningsopgaver ud til

universiteter og forskningscentre til fordel for deres medlemmer. De skal desuden omfatte et vist antal individuelle smv'er.

Fælles træk ved de to ordninger

- Andre virksomheder og slutbrugere kan deltage i ordningerne, hvis det er i smv'ernes eller smv-sammenslutningernes interesse.
- Ud over forskning skal projekterne omfatte aktiviteter med henblik på effektiv udnyttelse af forskningsresultaterne, f.eks. afprøvning, demonstration, uddannelse, teknologioverførsel, videnforvaltning og beskyttelse af intellektuel ejendomsret. I relation til *forskning for smv-sammenslutninger* skal projekterne desuden omfatte aktiviteter med henblik på effektiv videreformidling af forskningsresultaterne til de pågældende sammenslutningers medlemmer og eventuelt også til bredere kredse.
- Der gælder særlige regler om ejer- og adgangsrettigheder for de to ordninger.

3. VIDENBASEREDE REGIONER

Mål

At styrke europæiske regioners forskningspotentiale, navnlig ved at stimulere og støtte udviklingen i hele Europa af regionale "forskningbaserede kompetenceklynger" med deltagelse af regionale myndigheder, universiteter, forskningscentre, virksomheder og andre relevante aktører.

Hovedlinjer

Regionerne anerkendes i stigende grad som vigtige aktører i EU's forsknings- og udviklingsindsats. Det kan desuden påvises, at investering i F&U i en region trækker investorer og aktører til på andre områder og samtidig gør de lokale virksomheder mere konkurrencedygtige. F&U-intensive kompetenceklynger anses for at være et af de mest effektive midler til at sætte gang i denne form for investering, som resulterer i direkte forbedringer af den lokale konkurrenceevne med positive følgevirkninger i form af økonomisk vækst og beskæftigelse. Pilotaktionen fra 2003 vedrørende videnbaserede regioner¹⁹ påviste betydningen af sådanne kompetenceklynger, og hvor vigtigt det er at støtte og tilskynde til deres etablering.

Formålet med dette tema er at give de europæiske regioner større kapacitet til at investere i FTU og samtidig maksimere deres potentiale til inddrage lokale og regionale aktører effektivt i europæiske forskningsprojekter. Der skal desuden sættes på øget og mere målrettet anvendelse af midler fra strukturfondene til F&U-investeringer og -aktiviteter gennem bedre synergi mellem regionalpolitik og forskningspolitik, primært via formulering af regionale forskningsstrategier, som de regionale myndigheder kan indarbejde i deres økonomiske udviklingsstrategi.

¹⁹ På initiativ af Europa-Parlamentet blev der på EU's budget for 2003 opført en pilotaktion med titlen "Videnbaserede regioner"; senere blev der iværksat endnu en indkaldelse af forslag under sjette FTU-rammeprogram (2004) i forbindelse med særprogrammet "Sammenhængende udvikling af politikker".

Temaet "Videnbaserede regioner" har til formål at støtte formuleringen og implementeringen af optimale politikker og strategier for udvikling af F&U-kompetenceklynger. Aktionen skal navnlig gøre regionale forskningsdagsordener mere relevante og effektive via erfarings- og videnudveksling, fremme og intensivere samarbejdet mellem kompetenceklynger, understøtte bæredygtig videreudvikling af eksisterende kompetenceklynger og bidrage til etablering af nye sådanne klynger. Der skal især ydes støtte til behovsbaserede og problemorienterede projekter med sigte på specifikke teknologiske områder eller sektorer²⁰.

Dette tema dækker alle regioner, inklusive konvergensregionerne²¹.

Aktiviteter

Deltagerne i projekterne vil normalt være regionale udviklingskontorer, universiteter, forskningscentre og erhvervslivet og eventuelt også organisationer, der beskæftiger sig med teknologioverførsel, samt finansielle institutioner og organisationer fra civilsamfundet. Projekter vedrørende "*videnbaserede regioner*" dækker følgende aktiviteter:

- **Analyse, udarbejdelse og implementering af regionale kompetenceklyngers forskningsdagsordener** og indbyrdes samarbejde. Det omfatter både en analyse og en implementeringsplan med fokus på F&U-kapacitet og prioriterede emner. Projekterne skal gøre brug af prognoser, benchmarking eller andre metoder til at dokumentere de forventede resultater i form af tættere forbindelser mellem de deltagende kompetenceklynger, optimal deltagelse i europæiske forskningsprojekter og øget indvirkning på den regionale udvikling.
- "**Mentor-ordninger**" baseret på etablering af F&U-kompetenceklynger, hvor regioner med en mindre udviklet forskningsprofil vejledes af regioner med et højt forskningsniveau. Tværnationale regionale konsortier skal mobilisere og samle forskningsaktører fra universitetsverdenen, erhvervslivet og det offentlige, som kan tilbyde de teknologisk mindre udviklede regioner relevante løsninger og vejledning.
- **Initiativer med henblik på integrering** af forskningsaktører og -institutioner i regionale økonomier via deres samarbejde inden for kompetenceklyngerne. Det skal omfatte tværnationale aktiviteter for at skabe tættere kontakt mellem forskningsaktørerne og lokale erhvervskredse samt relevante aktiviteter mellem kompetenceklyngerne.

Der ydes desuden støtte til aktiviteter, der skal fremme systematisk informationsudveksling og samspil med lignende projekter og eventuelt aktioner under andre relevante EU-programmer (f.eks. analyser og sammenfattende workshoper, rundbordskonferencer, publikationer).

²⁰ Det udelukker ikke muligheden for i givet fald at kombinere forskellige teknologiområder.

²¹ Konvergensregioner omfatter de områder, der er omhandlet i artikel 5 i forslag til Rådets forordning om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden - KOM(2004) 492. De omfatter "konvergensmålregioner", regioner, som kan modtage støtte fra Samhørighedsfonden, og fjernområder.

4. FORSKNINGSPOTENTIALIALE

Mål

At medvirke til at realisere den udvidede unions fulde forskningspotentiale ved at frigøre og udvikle forskningspotentialet i EU's konvergensregioner og fjernområder og bidrage til at styrke forskernes kompetencer i disse regioner, således at de med succes kan deltage i forskningsaktiviteter på EU-niveau.

Hovedlinjer

En specifik indsats med det formål at få udnyttet det fulde forskningspotentiale i det udvidede EU skal mobilisere potentialet hos forskergrupper, navnlig i konvergensregionerne og EU's fjernområder, som i dag ikke udnytter deres muligheder fuldt ud, eller som har brug for ny viden og støtte for at realisere deres potentiale. Aktiviteterne skal i vidt omfang bygge på tidligere og igangværende foranstaltninger som f.eks. europæiske ekspertisecentre i de lande, der var tiltrædelseslande og kandidatlande under gennemførelsen af femte rammeprogram, samt Marie Curie-stipendier til teknologioverførsel. De skal desuden supplere indsatsen fra Den Europæiske Socialfond i forbindelse med den nye samhørighedspolitik (2007-2013), der fokuserer på at udvikle det menneskelige forskningspotentiale på nationalt plan i de støtteberettigede områder.

Ved at fokusere på et tættere og mere omfattende samarbejde mellem sådanne forskergrupper og forskningscentre i andre EU-lande hjælper man regionerne med at mobilisere deres potentiale og bidrager dermed markant til at sikre dem bæredygtig udvikling på lang sigt. Gennem optimeringen af forskergruppernes internationale kontakter og anerkendelse og de deltagende forskeres lederpotentiale og kvalitet bliver de mere synlige og får lettere ved at deltage i det europæiske forskningsområde.

Aktiviteter

Aktiviteterne skal bl.a. tilskynde til strategiske partnerskaber, herunder parvist samarbejde, mellem forskergrupper fra både den offentlige og den private sektor i konvergensregionerne og EU's fjernområder og veletablerede forskergrupper fra andre egne af Europa. De pågældende udvælges på grundlag af kvalitet og højt potentiale. Der lægges særlig vægt på partnerskabets forventede langsigtede virkninger på både EU-plan og regionalt plan. For at give forskernes mulighed for at udnytte deres potentiale fuldt ud (dvs. udbygge deres viden, udvikle yderligere kompetencer, bl.a. i relation til forskningsstyring, og gøre sig mere synlige) skal aktiviteterne omfatte støtte til udvalgte forskergrupper i konvergensregionerne på grundlag af forskningsprogrammer, der udarbejdes i forbindelse med de strategiske partnerskaber og tager sigte på følgende:

- Knowhow og erfaring skal videreformidles via gensidig udveksling af forskningspersonale på tværs af grænserne mellem udvalgte centre i konvergensregionerne og en eller flere partnerorganisationer i et andet EU-land med indbygget krav om, at det udsendte personale fra de udvalgte centre i konvergensregionerne vender hjem efter udsendelsen.
- De udvalgte centre skal rekruttere erfarne gæsteforelæsere, der kan medvirke til at overføre viden og/eller efteruddanne forskere på stedet, bl.a. for at tilskynde videnskabsfolk, der har forladt hjemlandet, til at vende tilbage.

- Der skal anskaffes og udvikles forskningsudstyr til de udvalgte centre.
- Der skal afholdes workshoper og konferencer med sigte på at fremme overførsel af viden på nationalt og internationalt plan med inddragelse af både de udvalgte centres eget forskningspersonale og gæsteforskere fra andre lande for at udvikle centrenes internationale uddannelseskapacitet og renommé. Desuden skal forskningspersonale fra de centre, der udvælges under ordningen, deltage i internationale konferencer eller korterevarende kurser og seminarer for at fremme udveksling af viden og opbygningen af netværk og blive mere fortrolige med internationale forskningsmiljøer.
- Der skal gennemføres formidlings- og oplysningsaktiviteter for at gøre de udvalgte centre og deres aktiviteter mere synlige.

Uafhængigt af ovennævnte støtteforanstaltninger omfatter aktiviteterne også evalueringsfaciliteter, som giver alle forskningscentre i konvergensområderne – uanset om de ansøger om støtte eller ej – mulighed for at få en international og uafhængig ekspertvurdering af niveauet for deres generelle forskningskvalitet og forskningsinfrastruktur. Evalueringen gennemføres af højtstående uafhængige internationale eksperter, udpeget af Kommissionen.

5. FORHOLDET MELLEM VIDENSKAB OG SAMFUND

Mål

Med henblik på at opbygge et effektivt og demokratisk europæisk videnssamfund er sigtet at fremme en harmonisk integration af den videnskabelige og teknologiske indsats og tilsvarende forskningspolitikker i det europæiske samfund.

Hovedlinjer

"Forholdet mellem videnskab og samfund" repræsenterer en væsentlig udvidelse af pilotaktionerne under sjette rammeprogram som en naturlig konsekvens af en mere ambitiøs europæisk forskningspolitik.

Samfundsudviklingen i Europa afhænger i vidt omfang af evnen til at generere, udnytte og udbrede viden og dermed evnen til innovation. Videnskabelig forskning spiller en væsentlig rolle i den sammenhæng og bør fortsat være en af drivkræfterne i bestræbelserne på at skabe vækst, velfærd og bæredygtig udvikling.

Det er en afgørende forudsætning for at nå dette mål, at der er skabt et socialt og kulturelt miljø, som kan fremme en effektiv forskning, hvis resultater kan udnyttes i praksis. Det er ensbetydende med, at legitime samfundsmæssige hensyn og behov skal indgå i de politiske overvejelser med en deraf følgende demokratisk debat med en mere engageret og velinformeret offentlighed og bedre forudsætninger for kollektive valg i relation til forskningsmæssige spørgsmål. Det skulle desuden skabe et gunstigt klima for videnskabsbetonede fag, øge forskningsinvesteringerne og sikre den efterfølgende videreformidling af viden, hvilket er et af grundelementerne i Lissabon-strategien.

Dette tema i særprogrammet "Kapacitet" fokuserer derfor på at tilvejebringe de rette vilkår, der kan gøre et sådant forskningsgunstigt klima til hovedreglen snarere end undtagelsen i Europa.

Først og fremmest må man afværge risikoen for en videnmæssig opdeling af samfundet, der skiller dem, der ikke har adgang til relevant viden, fra de få, der har, og dem, der ikke evner at påvirke den politiske beslutningsproces, fra dem, der kan. Det giver befolkningen en ambivalent holdning til fordelene ved videnskab og teknologi og effektiv kontrol fra det offentlige side. På den ene side går man ihærdigt ind for mere forskning for at få løst nogle af de store problemer i samtiden (sygdomme, forurening, epidemier, arbejdsløshed m.m.) og forgribe deres negative konsekvenser i fremtiden, og på den anden side kommer man ikke uden om, at der hersker mistillid til visse anvendelser af forskningen og en eventuel sammenblanding af interesser i beslutningsprocesserne.

Nogle af årsagerne til, at forskning og videnskab i mange tilfælde ikke er tilstrækkeligt integreret i samfundet, er:

- utilstrækkelig inddragelse af offentligheden i prioriteringen af forskningsopgaverne og fastlæggelsen af retningslinjerne for forskningspolitikken, hvilket ellers kunne give mulighed for en bredere debat om eventuelle risici og konsekvenser
- voksende usikkerhed over for bestemte videnskabelige udviklinger, følelsen af manglende kontrol og ubesvarede spørgsmål med hensyn til respekten for grundlæggende værdier
- opfattelsen af, at forskere og videnskabsfolk befinder sig fjernt fra det daglige økonomiske og samfundsmæssige liv
- tvivl om, hvorvidt de videnskabelige resultater, der stilles til rådighed for de politiske beslutningstagere, nu også er objektive.

Den valgte tilgang har til formål at –

- gøre systemerne for adgang til og validering af den ekspertise, der skal til for at skabe mere effektive politikker, mere demokratiske og gennemsigtige
- fastlægge pejlemærker for en etisk acceptabel forskningsindsats i relation til grundlæggende rettigheder
- sætte Europa i stand til at spille en mere aktiv rolle på verdensplan i debatten om og udbredelsen af fælles værdier, lige muligheder og dialog i samfundet
- bygge bro mellem dem, der har en videnskabelig uddannelse, og resten af befolkningen og fremme en positiv holdning til en videnskabs- og forskningskultur tæt på alle borgere (med inddragelse af lokale og regionale forvaltninger, institutter, forskningscentre m.m.)
- tilskynde til debat i samfundet om forskningspolitik og opfordre organisationer fra civilsamfundet til at engagere sig mere i forskningsaktiviteter
- skabe et billede af videnskabsfolk og forskere, som er mere meningsfuldt for alle, navnlig de unge
- hjælpe kvinder til fortsat at gøre sig mere gældende inden for forskning og videnskab og udnytte deres evner på dette felt til gavn for hele samfundet

- modernisere videnskabelig kommunikation og formidling med brug af moderne hjælpemidler for at opnå større effekt og hjælpe videnskabsfolk til at få tættere kontakt til fagfolk i medieverdenen.

Temaet "Forholdet mellem videnskab og samfund" implementeres via følgende:

- politisk relaterede aktioner og forskning, hvortil der ydes direkte støtte under dette tema
- samarbejde mellem medlemsstater om afdækning af fælles mål og styrkelse af national praksis i overensstemmelse med den åbne koordineringsmetode
- støtte og tilskyndelse til at inddrage spørgsmål af relevans for "Forholdet mellem videnskab og samfund" i andre dele af rammeprogrammet og overvågning af resultaterne og virkningerne af indsatsen på de pågældende områder²². Den overordnede koordinering af spørgsmål af relevans for "Forholdet mellem videnskab og samfund" dels i andre dele af rammeprogrammet, dels i forbindelse med andre relevante EU-aktiviteter (f.eks. inden for uddannelse og kultur) varetages under det foreliggende tema.

Der gennemføres aktiviteter på tre felter:

Første aktivitet: *Mere dynamisk styring af forholdet mellem videnskab og samfund*

- **Styrkelse og forbedring af det europæiske videnskabelige system**

Forventningerne til, at det europæiske videnskabelige system kan opretholde vort innovationspotentiale, er så store, at samfundet er nødsaget til at skaffe sig større indsigt i dette systems opbygning, interne økonomi, reguleringsmekanismer og traditioner. Der skal sættes på tre generelle aspekter med fokus på aktørerne og dynamikken i det europæiske forskningsområde:

- bedre udnyttelse af og kontrol med virkningerne af videnskabelig rådgivning og ekspertise til brug for de politiske beslutningstagere i Europa samt udvikling af relevante praktiske værktøjer og systemer (f.eks. elektroniske netværk)
- fremme af gensidig tillid og selvregulering i forskerverdenen
- tilskyndelse til debat om informationsspredning, bl.a. spørgsmålene om adgang til videnskabelige resultater og videnskabelige publikationers fremtid.

- **Bredere inddragelse af både forskere og offentligheden for at foregribe og afklare politiske, samfundsmæssige og etiske spørgsmål**

Samfundets ønsker og problemer samt grundlæggende etiske principper må integreres bedre i hele forskningsprocessen, så der skabes et mere sikkert og konstruktivt klima for forskerne og samfundet som helhed. To aspekter er relevante:

- bredere deltagelse i debatten om videnskabsrelaterede spørgsmål

²² Bl.a. via procedurerne for etiske vurderinger af forslag under særprogrammet "Samarbejde", der måtte omhandle følsomme emner.

– forudsætninger for en oplyst debat om etik og videnskab.

• **Bedre forståelse af videnskabens og teknologiens plads i samfundet**

For at få belyst forholdet mellem videnskab og samfund via fornuftige politikker må den viden, der er akkumuleret inden for historie, sociologi og videnskabsfilosofi udbygges, konsolideres og udbredes i hele Europa. Til dette formål skal videnskabsfolk fra de nævnte fagområder etablere netværk for at kunne strukturere en forskning og debat, der kan vise videnskabens konkrete bidrag til opbygningen af det europæiske samfund og den europæiske identitet med vægt på især følgende:

- samspillet mellem videnskab, demokrati og lovgivning
- forskning i videnskabs- og teknologietik
- videnskabens og kulturens gensidige påvirkning
- forskernes rolle og image.

• **Universiteternes fremtidige rolle**

Der skal sættes på støtte til hensigtsmæssige reformer, som giver universiteterne mulighed for at leve helt op til deres rolle som institutioner for generering, udbredelse og udveksling af viden i samarbejde med erhvervslivet og det øvrige samfund (i tråd med fællesskabsinitiativer vedrørende universitetsbaseret forskning). Der lægges vægt på følgende:

- bedre rammevilkår for mere effektiv universitetsforskning
- støtte til etablering af strukturerede partnerskaber med erhvervslivet under hensyntagen til universiteternes kapacitet til at styre forskningen
- øget udveksling af viden mellem universiteterne og samfundet som helhed.

Anden aktivitet: Styrkelse af potentialet og udvidelse af horisonterne

• **Køn og forskning**

Der skal med afsæt i retningslinjerne i Kommissionens interne arbejdsrapport og Rådets konklusioner²³ samt andre relevante EU-politiske tiltag opstilles rammer for positiv særbehandling af kvinder for at styrke deres rolle i den videnskabelige forskning med øget vægt på forskningens kønspolitiske aspekter. Disse rammer skal danne grundlag for politisk debat, overvågning af udviklingen, koordinering af indsatsen og støtte til forskningen. Det omfatter følgende:

- styrkelse af kvindernes rolle i videnskabelig forskning
- forskningens kønspolitiske aspekter
- integrering af kønsaspektet i EU's forskningspolitik og -programmer.

²³ *Women and science: excellence and innovation – gender equality in science – SEC 2005/370*; Rådets konklusioner af 18. april 2005.

De unge og videnskaben

Der skal udvikles aktiviteter med henblik på at tiltrække flere unge til videnskabelige karrierer, skabe bedre kontakt mellem generationerne og højne det videnskabelige niveau generelt. Europæiske udvekslinger og samarbejde skal centreret omkring undervisningsmetoder inden for naturvidenskab, der er tilpasset et ungt publikum, støtte til lærere i naturvidenskabelige fag (koncepter, materiale) og flere kontakter mellem skoler og erhvervsliv. Der kan desuden eventuelt ydes støtte til arrangementer med et bredt europæisk sigte og med deltagelse af velrenommerede videnskabsfolk – som "rollemodeller" – og unge, der sigter mod en forskerkarriere. Det skal undersøges, hvordan man fremmer den naturvidenskabelige forskning under hensyntagen til sociale sammenhænge og kulturelle værdier. Der lægges vægt på tre aspekter:

- støtte til uformel og formel undervisning i naturvidenskabelige fag i skolerne
- tættere forbindelse mellem undervisningen i naturvidenskabelige fag og naturvidenskabelige karrierer
- forsknings- og koordineringsforanstaltninger omkring nye undervisningsmetoder inden for naturvidenskabelige fag.

Tredje aktivitet: *Bedre kommunikation mellem den videnskabelige verden og det øvrige samfund*

Aktiviteterne tager sigte på at etablere effektive tovejskommunikationskanaler, der giver offentligheden bedre adgang til forskningsverdenen og forskerne bedre adgang til et bredere publikum. Derved kan der skabes tættere samarbejde og udveksles erfaringer om bedste praksis mellem forskere og mediefagfolk, men samtidig vil man også i højere grad kunne inddrage bestemte målgrupper, f.eks. de unge og forskere, der ønsker kontakt til offentligheden, og fagpressen. Indsatsen fokuserer på følgende:

- hurtig fremskaffelse af pålidelig information til de videnskabelige medier, herunder støtte til udvikling af en europæisk facilitet med videnskabelige informationer til brug for pressen
- uddannelsesforanstaltninger med henblik på bedre kontakt mellem medierne og den videnskabelige verden
- tilskyndelse til at give videnskabelige arrangementer rettet mod offentligheden en europæisk dimension
- støtte til videnskaben via audiovisuelle medier i form af europæiske koproduktioner og formidling af videnskabelige programmer til et bredere publikum
- støtte til avanceret forskning på tværs af grænserne og øget kommunikation forskerne imellem ved hjælp af eftertragtede forskningspriser
- forskning med sigte på at forbedre den videnskabelige verdens kommunikationsmetoder og -produkter.

6. INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Mål

Skal EU være konkurrencedygtigt og spille en ledende rolle på verdensplan, må det have en stærk og sammenhængende international videnskabs- og teknologipolitik.

Denne internationale politik har to indbyrdes forbundne mål:

- at støtte den europæiske konkurrenceevne gennem strategiske partnerskaber med tredjelande på udvalgte videnskabelige områder og tilbud til de bedste tredjelandsforskere om at arbejde i og med Europa
- at behandle tredjelandes særlige problemer eller problemer af global karakter i parternes gensidige interesse og til deres gensidige fordel.

Hovedlinjer

Af hensyn til udvælgelsen af forskningsemner af gensidig interesse og til gensidig fordel for EU og de pågældende tredjelande (partnerlande i internationalt forskningssamarbejde²⁴) med henblik på specifikke samarbejdsaktioner under særprogrammet "Samarbejde" skal den løbende politiske dialog og de eksisterende partnerskabsnetværk med de forskellige regioner i disse lande intensiveres for at give input til implementeringen af sådanne aktioner. Sammenhængen med nationale aktiviteter vedrørende internationalt samarbejde søges styrket gennem støtte til samordningen af nationale programmer (medlemsstater, kandidatlande, associerede lande) via multilateral samordning af nationale FTU-politikker og -aktiviteter. Samarbejdet med tredjelande under rammeprogrammet er navnlig rettet mod følgende landegrupper²⁵:

- kandidatlande²⁶
- partnerlande i Middelhavsområdet og det vestlige Balkan samt østeuropæiske lande, lande i Kaukasus og centralasiatiske lande²⁷
- udviklingslande
- vækstøkonomier.

De temarelaterede forskningsaktioner vedrørende internationalt samarbejde gennemføres under særprogrammet "Samarbejde". Internationalt samarbejde under temaet "Det menneskelige potentiale" gennemføres under særprogrammet "Mennesker". De horisontale støtteforanstaltninger omkring internationalt samarbejde er beskrevet i det foreliggende særprogram. Der vil blive sørget for den nødvendige overordnede samordning af aktioner vedrørende internationalt samarbejde under de forskellige programmer.

²⁴ Jf. deltagelsesreglerne.

²⁵ Det omfatter også nabolande til EU's fjernområder.

²⁶ For fuldt associerede kandidatlande bliver der kun tale om specifikke aktioner med henblik på at lette og fremme deres integrering i rammeprogrammet.

²⁷ Armenien, Aserbajdsjan, Belarus, Georgien, Kasakhstan, Kirgisistan, Moldova, Rusland, Tadsjikistan, Turkmenistan, Ukraine og Usbekistan.

Aktiviteter

De vigtigste aktiviteter med henblik på formuleringen af fælles politikker for internationalt forskningssamarbejde er følgende:

- **Prioritering på regionalt plan og fastlæggelse af politikker for V&T-samarbejde**

EU's V&T-samarbejde omkring prioriteringen af forskningsemner baseres på en bred politisk dialog med partnerlandene og -regionerne under hensyntagen til deres sociokulturelle forhold og forskningskapacitet. Denne dialog om V&T-samarbejde foregår på flere forskellige planer, bl.a. i internationale fora (relevante FN-konventioner), institutionaliserede biregionale dialoger²⁸, herunder Asien-Europa-møder (ASEM), dialogen mellem Latinamerika, Vestindien og EU (ALCUE), partnerskaberne med landene i Middelhavsområdet og det vestlige Balkan, EU-AVS (lande i Afrika, Vestindien og Stillehavsområdet) og dialogen med østeuropæiske lande, lande i Kaukasus og centralasiatiske lande²⁹, samt via bilaterale og multilaterale aftaler og uformelle tværregionale møder mellem forskere og andre aktører i samfundet.

Der lægges den allerstørste vægt på at styrke biregionale/bilaterale dialoger for at kunne opstille retningslinjer og rammer for internationalt V&T-samarbejde og i fællesskab udpege forskningsemner af gensidig interesse og til gensidig fordel. Sådanne dialoger og partnerskaber omkring videnskab og teknologi, planlagt og implementeret på et biregionalt/bilateralt grundlag, er den mest effektive metode til at nå globalt vedtagne mål i relation til specifikke behov i de enkelte regioner og lande. Internationalt V&T-samarbejde under rammeprogrammet vil derfor blive nøje samordnet på grundlag af en integreret forskningspolitik med afsæt i disse dialoger og V&T-aftaler³⁰.

Disse initiativer implementeres via specifikke internationale samarbejdsaktiviteter med henblik på udvikling af de biregionale dialoger i tæt samråd mellem medlemsstater, associerede lande og partnerlande.

Denne prioritering og formuleringen af V&T-samarbejdspolitikker får direkte og målelige virkninger for de øvrige aktiviteter, der er forudsat i forbindelse med internationalt V&T-samarbejde under særprogrammet "Kapacitet" i form af styrkelse og udbygning af V&T-aftaler og -partnerskaber og en positiv synergieffekt på samordningen af nationale politikker og aktiviteter vedrørende internationalt V&T-samarbejde.

Inden for rammerne af V&T-aftaler skal der i overensstemmelse med den foretagne prioritering først og fremmest sættes på afdækning af helt nye elementer, som fortjener opbakning fra politisk hold og er oplagte emner for aktioner, der kan gennemføres under temaerne.

²⁸ Ved biregional dialog forstås i denne sammenhæng en dialog mellem medlemsstaterne, EU og de pågældende tredjelande.

²⁹ Hvilket også kan omfatte Det Internationale Videnskabs- og Teknologicenter (ISTC) og Videnskabs- og Teknologicentret i Ukraine (STCU).

³⁰ Der er i EU's interesse indgået aftaler med alle de større industrialiserede lande og partnerlande blandt vækstøkonomierne samt med næsten alle de lande, der er omfattet af EU's politik over for dets nabolande.

Hertil kommer, at de muligheder, der ligger i V&T-aftalerne vil kunne udnyttes fuldt ud, når forskere kan deltage i tredjelandes nationale forskningsprogrammer. Samtidig får de pågældende kendskab til tredjelandes forskningssystemer og -kultur og kan selv bidrage med viden om forskningen i deres hjemland. I den forbindelse vil rammeprogrammet dække de omkostninger, der er forbundet med at lade forskere fra medlemsstater og associerede lande deltage i tredjelandes nationale forskningsprogrammer, hvor det er til gensidig gavn og fordel. Et sådant samarbejde skal foregå på et konkurrencemæssigt grundlag.

De fælles projekter, der udvikles med afsæt i ovennævnte dialoger og V&T-samarbejdsaftaler, skal være behovsbaserede og ganske omfattende med hensyn til partnerskaber, kompetencer og finansiering og have væsentlige samfundsøkonomiske virkninger. De skal være specifikt rettet mod de prioriterede emner, der udvælges i forbindelse med den politiske dialog om V&T-samarbejde i de regionale fora, og der iværksættes særlige indkaldelser af forslag for de forskellige regioner eller grupper af partnerlande. Outputtet fra disse dialoger skal indgå i vurderingen af forskningsemner og behov i relation til de specifikke aktioner vedrørende internationale samarbejdsaktioner under de forskellige temaer i særprogrammet "Samarbejde".

- **Styrkelse og udbygning af partnerskaber omkring V&T-samarbejde, bl.a. via strukturelle aktiviteter og netværk**

De valgte prioriterede forskningsopgaver omsættes til konkrete aktioner via etablering af ligeværdige partnerskaber omkring V&T-samarbejde med deltagelse af mange forskellige aktører (partnere fra forskningsverdenen, erhvervslivet, det offentlige og civilsamfundet) med henblik på styrkelse af forskningskapaciteten og gennemførelse af forskningsaktioner. Det har vist sig at være det bedste middel til at mobilisere de stærke sider hos disse partnere, så der samtidig opnås størst synergieffekt. Sådanne partnerskaber kræver tværfaglige løsningsmodeller for at kunne imødekomme forskelligartede behov på globalt, regionalt og nationalt plan.

Partnerskaberne baseres på biregional ledelse og samordning af politiske initiativer inden for på forhånd prioriterede områder. Der bliver tale om styregrupper bestående af et begrænset antal repræsentanter fra hver region og åbne for alle partnere i de pågældende regioner under behørig hensyntagen til deres interesser og forskningskapacitet. Partnerskaberne skal fremme fælles forskningsaktiviteter og en løbende politisk dialog om effektiviteten af det konkrete samarbejde og afdækning af fremtidige behov.

- **Støtte til samordning af nationale politikker og aktiviteter omkring internationalt V&T-samarbejde**

Løbende samordning af nationale politikker er en afgørende forudsætning for en effektiv EU-strategi for internationalt V&T-samarbejde for at sikre, at de forpligtelser, der er indgået i henhold til de biregionale og bilaterale dialoger, også opfyldes.

Denne samordning vil gøre igangværende bilaterale initiativer vedrørende V&T-samarbejde mellem medlemsstaterne og partnerlandene mere effektive og virkningsfulde og give større synergieffekt. Den vil også sikre større komplementaritet mellem EU's og medlemsstaternes aktiviteter vedrørende V&T-samarbejde.

Endelig vil samordningen understøtte implementeringen af en "fælles vision" via innovative programmetoder og et tættere samarbejde med og mellem medlemsstaterne om udvikling og implementering af en sammenhængende indsats i EU inden for videnskab og teknologi.

BILAG II

VEJLEDENDE FORDELING AF BELØBET

Den vejledende fordeling mellem temaerne er følgende (mio. EUR):

Kapacitet

Forskningsinfrastruktur*	3 961
Forskning til fordel for smv'er **	1 901
Videnbaserede regioner	158
Forskningspotentiale	554
Forholdet mellem videnskab og samfund***	554
Internationalt samarbejde	358

I ALT **7 486**

* Herunder et bidrag til tilskuddet til Den Europæiske Investeringsbank, som beskrevet i bilag III. Renteindtægterne fra dette bidrag lægges oven i tilskuddet til Den Europæiske Investeringsbank.

** Herunder et beløb til artikel 169-initiativet vedrørende forskningsintensive smv'er.

*** Herunder et beløb til "Støtte til sammenhængende udvikling af politikker".

BILAG III

Finansieringsfacilitet for risikodeling

I henhold til bilag II yder Det Europæiske Fællesskab et tilskud (samordnings- og støtteaktion) til Den Europæiske Investeringsbank (EIB). Dette tilskud skal bidrage til opfyldelsen af EF-målsætningen om at fremme den private sektors investeringer i forskning ved øge bankens kapacitet i relation til risikostyring og således give mulighed for (i) mere omfattende EIB-långivning op til et vist risikoniveau og (ii) finansiering af mere risikobehæftede europæiske FTU-aktioner, end det ville have været muligt uden en sådan EF-støtte.

EIB yder lån med midler hidrørende fra internationale kapitalmarkeder i overensstemmelse med bankens normale regler, regulativer og procedurer. Den anvender EF-tilskuddet tillige med sine egne midler til henlæggelser og kapitaltilførsler i banken selv til dækning af en del af de risici, der er forbundet med bankens udlån til større europæiske FTU-aktioner.

EIB vil på grundlag af sin finansielle evaluering vurdere niveauet for finansielle risici og fastlægge størrelsen af henlæggelserne eller kapitaltilførslerne. Risikovurderingen og gradueringen og de deraf følgende beslutninger om henlæggelser og kapitaltilførsler følger bankens standardprocedurer, som er godkendt og overvåget af aktionærene og ikke ændres på grund af EF-tilskuddet. Det indebærer ingen forpligtelser eller ansvar for Det Europæiske Fællesskab.

Tilskuddet udbetales som et årligt beløb, hvis størrelse fastsættes i arbejdsprogrammerne under hensyn til den beretning og de overslag, EIB forelægger for Det Europæiske Fællesskab.

Det vil af den aftale vedrørende tilskuddet, der skal indgås med EIB, fremgå, på hvilke vilkår og betingelser EF-midlerne kan anvendes til henlæggelser og kapitaltilførsler. Det omfatter bl.a. følgende vilkår og betingelser:

- Temaer og aktiviteter, der kan komme i betragtning: Det Europæiske Fællesskab kan for at opretholde balancen mellem de særprogrammer, der bidrager til finansieringsfaciliteten, og deres temaer og aktiviteter i henhold til aftalen tilpasse de ovennævnte vilkår og betingelser for ethvert tema eller enhver aktivitet, uden at det får indvirkning på en eventuel ændring i henhold til artikel 7, stk. 2.
- Større europæiske FTU-aktioner, der kan komme i betragtning: Medmindre andet bestemmes, er udvikling af forskningsinfrastruktur, der finansieres af Det Europæiske Fællesskab under det foreliggende særprogram, automatisk berettiget til at blive omfattet af finansieringsfaciliteten. Også anden forskningsinfrastruktur kan komme i betragtning. I overensstemmelse med den i henhold til traktatens artikel 167 vedtagne forordning vil de nærmere bestemmelser om procedurerne ligeledes fremgå af tilskudsaf-talen, der desuden sikrer Det Europæiske Fællesskab mulighed for under visse omstændigheder at nedlægge veto mod, at tilskuddet anvendes til dækning af lån til et projekt, der er indstillet af EIB.
- Regler for, hvor stor en del af den finansielle risiko, der skal dækkes af EF-tilskuddet, og hvor stor den finansielle risiko skal være, før EIB kan anvende EF-tilskuddet.

- De nærmere vilkår for Det Europæiske Fællesskabs tilsyn med EIB's udlånstransaktioner i relation til tilskuddet.

BILAG IV

Samordning af andre forskningsprogrammer end EU-programmer

Nedenfor er beskrevet et initiativ vedrørende fælles implementering af nationale forskningsprogrammer, hvorom der træffes en særskilt afgørelse på grundlag af traktatens artikel 169. Der kan undervejs under gennemførelsen af syvende rammeprogram blive tale om yderligere initiativer.

I forbindelse med denne afgørelse etableres der en særlig implementeringsstruktur tillige med den organisatoriske struktur og de styrende organer, der er nødvendige for aktionens gennemførelse. Det Europæiske Fællesskab yder i overensstemmelse med bilag II finansiel støtte til initiativet og deltager aktivt i gennemførelsen med de for aktionen mest hensigtsmæssige midler.

- **Artikel 169-initiativ vedrørende forskningsintensive smv'er**

Initiativet går ud på at lancere og implementere et fælles F&U-program til fordel for forskningsintensive smv'er med det formål at styrke deres forsknings- og innovationskapacitet. Initiativet bygger på EUREKA og skal støtte tværnationale projekter, der gennemføres af sådanne smv'er. Initiativet supplerer andre aktioner, der gennemføres under syvende rammeprogram med sigte på smv'er.

Det Europæiske Fællesskab yder finansiel støtte til initiativet og deltager aktivt i gennemførelsen med de for aktionen mest hensigtsmæssige midler.

FINANSIERINGSOVERSIGT TIL FORSLAGET

1. FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE:

Forslag til RÅDETS BESLUTNING om vedtagelse af et særprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration: ”Kapacitet” (2007 til 2013)

2. ABM-/ABB-RAMME

FORSKNING

3. BUDGETPOSTER

3.1. Budgetposter (aktionsposter og dermed forbundne poster vedrørende teknisk og administrativ bistand), herunder:

02 02 06 Pilotprojekt: videnbaserede regioner; 02 02 02 01 Forskning og innovation; 08 08 01 02 Horisontale forskningsaktiviteter med deltagelse af små og mellemstore virksomheder; 08 08 01 03 Særlige foranstaltninger til støtte for internationalt samarbejde; 08 10 01 01 Forskning og innovation; 08 10 01 03 Forskningsinfrastruktur; 08 10 01 04 Videnskab og samfund; 09 04 03 Forskningsinfrastruktur

(Den endelige kontoplan for syvende rammeprogram vil blive udarbejdet senere)

3.2. Foranstaltningens og de finansielle virkningers varighed:

2007-2013, forudsat at de nye finansielle overslag godkendes

3.3. Budgetoplysninger:

Budgetpost	Udgifternes art		Nye	EFTA-bidrag	Bidrag fra ansøgerlandene	Udgiftsområde i de finansielle overslag
02, 06, 08, 09 og 11	Ikke-oblig.	Opdelte ^{31/}	JA	JA	JA	Nr. [1a]
XX.01	Ikke-oblig.	Ikke-opdelte ³²	JA	NEJ	NEJ	Nr. [1a...]
XX.01.05	Ikke-oblig.	Ikke-opdelte	JA	JA	JA	Nr. [1a...]

³¹ Opdelte bevillinger

³² Ikke-opdelte bevillinger, i det følgende benævnt IOB.

4. SAMMENFATNING AF RESSOURCERNE

4.1. Finansielle ressourcer

4.1.1. Sammenfatning af forpligtelsesbevillinger (FB) og betalingsbevillinger (BB)³³

i mio. EUR (tre decimaler)

Udgiftstype	Punkt		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I alt
Driftsudgifter³⁴										
Forpligtelsesbevillinger (FB)	8.1	a	4.955,289	6.450,321	7.929,201	9.553,215	11.203,503	12.811,940	14.568,946	67.472,416
Betalingsbevillinger (BB)		b	1.982,116	4.066,715	6.097,835	7.985,639	9.578,238	11.189,390	26.572,482 ³⁵	67.472,416
Administrative udgifter inden for referencebeløbet³⁶										
Teknisk og administrativ bistand (IOB)	8.2.4	C	706,648	720,781	735,196	749,900	764,898	780,196	795,800	5.253,418
SAMLET REFERENCEBELØB										
Forpligtelsesbevillinger		a + c	5.661,937	7.171,102	8.664,398	10.303,115	11.968,401	13.592,136	15.364,746	72.725,834
Betalingsbevillinger		b + c	2.688,764	4.787,496	6.833,031	8.735,539	10.343,136	11.969,586	27.368,282 ³⁷	72.725,834

³³ Tallene vedrører udgifterne til hele EF-rammeprogrammet (se KOM(2005)119 endelig).

³⁴ Udgifter, som ikke henhører under kapitel xx 01 i afsnit xx.

³⁵ Betalingsbevillingerne vedrører 2013 og de følgende år

³⁶ Udgifter inden for artikel xx 01 05 i afsnit xx.

³⁷ Betalingsbevillingerne vedrører 2013 og de følgende år

Administrative udgifter, der ikke er medtaget i referencebeløbet³⁸

Personaleressourcer og dermed forbundne udgifter (IOB)	8.2. 5 d	11,633	11,866	12,103	12,345	12,592	12,844	13,101	86,483
Andre administrative udgifter end udgifter til personaleressourcer og dermed forbundne udgifter, ikke medtaget i referencebeløbet (IOB)	8.2. 6 e	0,807	0,824	0,840	0,857	0,874	0,891	0,909	6,002

Samlede anslåede finansielle omkostninger ved foranstaltningen

FB I ALT, inkl. udgifter til personaleressourcer	a+c +d +e	5.674,377	7.183,791	8.677,340	10.316,316	11.981,867	13.605,871	15.378,756	72.818,319
FB I ALT, inkl. udgifter til personaleressourcer	b+c +d +e	2.701,204	4.800,186	6.845,974	8.748,741	10.356,602	11.983,321	27.382,292	72.818,319

Samfinansiering

Hvis forslaget indebærer samfinansiering med medlemsstaterne eller andre organer (oplys hvilke), angives der et skøn i tabellen nedenfor over beløbet for denne samfinansiering (der kan indsættes flere rækker, hvis der forventes samfinansiering fra flere organer):

i mio. EUR (tre decimaler)

Samfinansierende organ		År n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5 og ff.	I alt
.....	f							
FB I ALT, inkl. samfinansiering	a+c +d+ e+f							

4.1.2. Forenelighed med den finansielle programmering

- Forslaget er foreneligt med den kommende finansielle programmering (Kommissionens meddelelse fra februar 2004 om de finansielle overslag 2007-2013 KOM(2004) 101).
- Forslaget kræver omprogrammering af det relevante udgiftsområde i de finansielle overslag.

³⁸ Andre udgifter inden for artikel xx 01 ud over artikel xx 01 05.

- Forslaget kan kræve anvendelse af bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale³⁹ (dvs. fleksibilitetsinstrumentet eller revision af de finansielle overslag).

4.1.3. Finansielle virkninger på indtægtssiden

- Forslaget har ingen indflydelse på indtægterne
- Forslaget har finansielle virkninger – Virkningerne på indtægterne er som følger:

Visse associerede stater kan bidrage til finansieringen af rammeprogrammerne.

I henhold til finansforordningens artikel 161 kan Det Fælles Forskningscenter modtage indtægter fra forskellige aktiviteter, der udøves på et konkurrencemæssigt grundlag, og andre ydelser for tredjemand.

I henhold til finansforordningens artikel 18 kan visse indtægter anvendes til at finansiere bestemte former for udgifter.

.

mio. EUR (1 decimal)

Budgetpost	Indtægter	Forud for aktionen [År n-1]	Efter aktionens iværksættelse						
			[År n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5]	
	a) Indtægter i faste priser								
	b) Ændringer i indtægterne	Δ							

4.2. Personaleressourcer (fuldtidsækvivalenter) (herunder tjenestemænd, midlertidigt ansatte og eksternt personale) – se nærmere under punkt 8.2.1.

Årlige behov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Personaleressourcer i alt ⁴⁰	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848

³⁹ Se punkt 19 og 24 i den interinstitutionelle aftale.

⁴⁰ Tallene i tabellen angår kun det personale, der finansieres via stillingsfortegnelsen for alle indirekte FTU-aktioner, som GD RTD, INFOS, TREN, ENTR og FISH er ansvarlige for. Derfor er stillinger, der er opført i stillingsfortegnelsen for driftsbudgettet og FFC's stillingsfortegnelse (se KOM(2005) 439 og 445 endelig), ikke medregnet i tallene.

5. SÆRTRÆK OG MÅL

5.1. Behov, der skal dækkes på kort eller lang sigt

Dette særprogram tager fat om behovet for at styrke den førende forsknings- og innovationskapacitet i Europa. Behovene på dette område skal dækkes ved hjælp af støtte til moderne og effektiv forskningsinfrastruktur, styrkelse af SMV'ers innovationskapacitet, styrkelse af forskningskapaciteten i europæiske regioner, virkeliggørelse af det fulde forskningspotentiale i det udvidede EU, opbygning af et effektivt og demokratisk europæisk videnssamfund og indtagelse af en førende rolle på verdensplan.

5.2. Merværdien af Fællesskabets engagement og forslaget sammenhæng med andre finansielle instrumenter og eventuel synergi

Dette særprogram skal maksimere løftestangeffekten og virkningerne af forskningsudgifterne på europæisk plan inden for det disponible budget med et stærkt element af kontinuitet og med en række omfattende nye strategier for at skabe kapacitet i den fremtidige topforskning. I de tilfælde hvor det er hensigtsmæssigt, vil man søge at skabe synergi og komplementaritet med andre EF-politikker og programmer.

5.3. Mål, forventede resultater og dertil knyttede indikatorer for forslaget set i forbindelse med ABM-rammen

Dette særprogram skal styrke forsknings- og innovationskapaciteten overalt i Europa og sikre, at den udnyttes bedst muligt. Målene skal nås gennem initiativer på nedenstående seks områder; bilag I indeholder nærmere oplysninger herom:

- optimal anvendelse og udvikling af forskningsinfrastruktur
- styrkelse af SMV'ers innovative kapacitet og deres evne til at drage fordel af forskning
- fremme af udviklingen af regionale forskningsbaserede kompetenceklynger
- frigørelse af forskningspotentialet i EU's konvergensregioner og fjernområder
- tættere forbindelser mellem videnskab og samfund for at opnå en harmonisk integration af videnskab og teknologi i det europæiske samfund og
- horisontale foranstaltninger og tiltag til støtte for internationalt samarbejde.

Særprogrammet skal også bidrage til en sammenhængende udvikling af forskningspolitikker.

Der vil blive udarbejdet **resultatindikatorer** på tre niveauer. Kvantitative og kvalitative indikatorer, som skal vise udviklingen i eller retningen for de videnskabelige og tekniske fremskridt, såsom nye standarder og redskaber, videnskabelige teknikker, patentansøgninger og licensaftaler, nye produkter, processer og tjenester.

Forvaltningsindikatorer til intern overvågning af resultaterne og til støtte for topledelsens beslutningstagning Disse kan omfatte budgetgennemførelse, tidspunkter for indgåelse af kontrakter og betalingstidspunkter.

Konsekvensindikatorer til vurdering af forskningens generelle effektivitet set i forhold til de overordnede mål. Disse kan omfatte en vurdering på samlet rammeprogram-niveau (f.eks. virkninger for virkeliggørelsen af i Lissabon-, Göteborg- og Barcelona-målene og andre mål) og en vurdering på særprogram-niveau (f.eks. bidrag til EU's V&T og økonomiske resultater).

5.4. Gennemførelsesmetode (vejledende)

Angiv nedenfor, hvilken eller hvilke metoder der er valgt til gennemførelse af aktionen.

- Central forvaltning
 - Direkte af Kommissionen
 - Indirekte ved delegation til:
 - Forvaltningsorganer
 - Organer oprettet af Fællesskaberne, jf. artikel 185 i finansforordningen
 - Nationale offentlige organer/organer med forpligtelse til offentlig tjeneste

Fælles eller decentral forvaltning

- med medlemsstaterne
- med tredjelande

Fælles forvaltning med internationale organisationer (angiv nærmere)

Relevante bemærkninger:

Kommissionen foreslår en central forvaltning af dette program, både direkte af Kommissionen og indirekte ved delegation til et forvaltningsorgan eller til strukturer, der oprettes i henhold til traktatens artikel 169 eller 171.

For foranstaltninger, der henhører under traktatens artikel 169 og artikel 171 – navnlig stort anlagte initiativer, der finansieres fra flere kilder, og udvikling af ny infrastruktur af europæisk interesse - vil forvaltningsstrukturerne blive fastlagt individuelt på grundlag af den pågældende foranstaltnings særtræk, etableret i kraft af retsakterne om de pågældende foranstaltninger og omfatte forvaltning uden for Kommissionens tjenestegrene.

De specifikke SMV-ordninger (forskning for SMV'er og SMV-sammenslutninger) er kendetegnet af aktiviteter, som udløser mange små operationer, men hvor der ikke er nogen direkte eller slet ingen sammenhæng mellem den detaljerede opfølgning af de konkrete finansierede projekter og udviklingen af V&T-politik. Forvaltningen af disse aktiviteter vil blive overdraget til et forvaltningsorgan, som skal administrere indkaldelser og modtagelse af forslag, vedtage instrumenter for budgetgennemførelse, tildele kontrakter og støtte, tage sig af forvaltning og betalinger på individuelt projektniveau og indsamle og analysere alle de

oplysninger, der er brug for til gennemførelsen af programmet, og videregive disse til Kommissionen. Kommissionen vil tage sig af politikovervågningen og udarbejdelsen af procedurer og arbejdsprogrammer. Tilbagemeldinger til arbejdsprogrammet, fremtidige programmer og andre politikinitiativer vil blive varetaget af Kommissionen ved hjælp af overvågning og revision af projektporteføljer eller delprogrammer.

For andre dele af programmet, hvor der er en tydelig forbindelse mellem den detaljerede opfølgning af de konkrete finansierede projekter og udviklingen af V&T-politik, vil det blive overdraget til et forvaltningsorgan at administrere indkaldelser og evalueringer og udføre arbejdsopgaver som f.eks. modtagelse og administrativ forvaltning af indgivne forslag, indbydelse og betaling af evalueringsekspertter (som Kommissionen har valgt), ydelse af logistisk støtte til evaluering af forslag og eventuelle yderligere opgaver såsom kontrol af finansiel bæredygtighed og udarbejdelse af statistikker. Den fortsatte mulighed for at indgå underleverandøraftaler om særlige opgaver med private virksomheder (f.eks. om udvikling og drift af samt støtte til IT-værktøjer) vil ikke blive udelukket. Evalueringen af, indgåelsen af kontrakt om og forvaltningen af projekterne vil blive varetaget af Kommissionens tjenestegrene med henblik på at bevare den tætte forbindelse mellem disse aktiviteter og politikudformningen.

6. OVERVÅGNING OG EVALUERING

Overvågnings- og evalueringsspekterne er beskrevet i finansieringsoversigten vedrørende forslaget til syvende rammeprogram, KOM(2005) 119 endelig

7. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Desuden bør der træffes passende foranstaltninger til forebyggelse af uregelmæssigheder og svig, og de nødvendige skridt bør tages for at kræve tabte, uberettiget udbetalte eller forkert anvendte midler tilbagebetalt i overensstemmelse med Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget⁴¹, Kommissionens forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 af 23. december 2002 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning nr.1605/2002⁴², Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser⁴³, Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder⁴⁴ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF)⁴⁵.

⁴¹ EFT L 248 af 16.9.2002, s.1.

⁴² EFT L 357 af 31.12.2002, s. 1

⁴³ EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1.

⁴⁴ EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2.

⁴⁵ EFT L 136 af 31.5.1999, s. 1.

8. RESSOURCER

8.1. Finansielle omkostninger i forbindelse med forslaget's mål

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (tre decimaler)

(Beskrivelse af mål, aktioner og output)	År 2007		År 2008		År 2009		År 2010		År 2011		År 2012		År 2013		I ALT	
	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger
OPERATIONELT MÅL NR. 1 ⁴⁶ FORSKNINGS-INFRASTRUKTUR		302,987		386,889		469,886		560,992		653,570		743,812		842,365		3.960,500
OPERATIONELT MÅL nr. 2 ⁴⁶ FORSKNING FOR OG AF SMV'er		145,434		185,707		225,545		269,276		313,714		357,030		404,275		1.900,980
OPERATIONELT MÅL NR. 3 ⁴⁶ VIDENBASEREDE REGIONER		12,119		15,476		18,795		22,440		26,143		29,752		33,690		158,415

⁴⁶ Som beskrevet under punkt 5.3.

8.2. Administrative udgifter

8.2.1. Personaleressourcer – antal og type

Stillingstyper		Personale til forvaltning af aktionen ved brug af eksisterende og/eller yderligere ressourcer (antal stillinger/fuldtidsækvivalenter)						
		År 2007	År 2008	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte ⁴⁷ (XX 01 01)	A*/AD							
	B*, C*/AST							
Personale ⁴⁸ , der finansieres over art. XX 01 02								
Andet personale ⁴⁹ , der finansieres over art. XX 01 05	A*/AD							
	B*, C*/AST							
I ALT⁵⁰		1.848	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848	1.848

8.2.2. Opgavebeskrivelse

Gennemførelse af rammeprogrammet

8.2.3. Kilde til personaleressourcer (vedtægtsomfattede)

(Hvis der er tale om mere end en kilde, angives antal stillinger fra hver kilde)

- Stillinger, der i øjeblikket er afsat til forvaltningen af programmer, og som skal erstattes eller forlænges
- Stillinger, der er forhåndsallokeret i forbindelse med APS/FBF-proceduren for 2006
- Stillinger, hvorom der skal ansøges i forbindelse med den næste APS/FBF-procedure

⁴⁷ Udgifter, der IKKE er medtaget i referencebeløbet.

⁴⁸ Udgifter, der IKKE er medtaget i referencebeløbet.

⁴⁹ Udgifter, der er medtaget i referencebeløbet.

⁵⁰ Tallene i tabellen angår kun det personale, der finansieres via stillingsfortegnelsen for alle indirekte FTU-aktioner, som GD RTD, INFOS, TREN, ENTR og FISH er ansvarlige for. Derfor er stillinger, der er opført i stillingsfortegnelsen for driftsbudgettet og FFC's stillingsfortegnelse (se KOM(2005) 439 og 445 endelig), ikke medregnet i tallene.

Stillinger, som skal omfordeles under anvendelse af eksisterende ressourcer inden for forvaltningstjenesten (intern omfordeling)

Stillinger, der er nødvendige i år n, men ikke forudset i APS/FBF-proceduren for det pågældende år

8.2.4. *Andre administrative udgifter, der er medtaget i referencebeløbet (XX 01 05 – udgifter til administrativ forvaltning)*⁵¹

i mio. EUR (tre decimaler)

Budgetpost (nummer og betegnelse)	År 2007	År 2008	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	I ALT
Vedtægtsomfattet personale								
xx.01 05 01	304,222	310,306	316,513	322,843	329,300	335,886	342,603	2.261,673
Eksternt personale								
xx.01 05 02	205,478	209,587	213,779	218,055	222,415	226,863	231,401	1.527,577
Andre administrative udgifter								
xx.01 05 03	196,948	200,888	204,904	209,002	213,183	217,447	221,796	1.464,167
Teknisk og administrativ bistand i alt	706,648	720,781	735,196	749,900	764,898	780,196	795,800	5.253,418

8.2.5. *Finansielle omkostninger ved personaleressourcer og dermed forbundne omkostninger, der ikke er medtaget i referencebeløbet*

i mio. EUR (tre decimaler)

Arten af personaleressourcer	År 2007	År 2008	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	I ALT
Tjenestemænd og midlertidigt ansatte (08 0101 og)	11,633	11,866	12,103	12,345	12,592	12,844	13,101	86,483
Personale finansieret over art. XX 01 02 (hjelpeansatte, nationale eksperter, kontraktansatte osv.)								
Omkostninger ved personaleressourcer og dermed forbundne omkostninger (IKKE medtaget i referencebeløbet)	11,633	11,866	12,103	12,345	12,592	12,844	13,101	86,483

⁵¹ Tallene vedrører udgifterne til hele EF-rammeprogrammet (se KOM(2005)119 endelig).

Beregning – *Administrative udgifter*

Er beregnet på grundlag af følgende forudsætninger:

- antallet af tjenestemænd i ex del A på budgettet forbliver på 2006-niveauet
- udgifterne vokser med 2 % årligt som følge af den forudsete inflation som anført i "Fiche 1 REV" (arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene vedrørende de finansielle overslag)
- det forudses, at der skal afsættes 108 000 EUR pr. tjenestemand og 70 000 EUR pr. eksternt ansat (2004-priser)

Beregning – *Personale, der finansieres over art. XX 01 02*

Der henvises om fornødent til punkt 8.2.1.

8.2.6 Andre administrative udgifter, der ikke er medtaget i referencebeløbet⁵²

i mio. EUR (tre decimaler)

	År 2007	År 2008	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012 og 2013	I ALT
XX 01 02 11 01 – Tjenesterejser	0,320	0,326	0,333	0,339	0,346	0,713	2,376
XX 01 02 11 02 – Møder og konferencer	0,010	0,010	0,011	0,011	0,011	0,023	0,076
XX 01 02 11 03 - Udvalg ⁵³	0,478	0,487	0,497	0,507	0,517	1,065	3,550
XX 01 02 11 04 – Undersøgelser og høringer							
XX 01 02 11 05 - Informationssystemer							
2 Andre forvaltningsudgifter i alt (XX 01 02 11)							
3 Andre udgifter af administrativ karakter (angiv hvilke, herunder budgetpost)							
Administrative udgifter i alt, undtagen udgifter til personaleressourcer og dermed forbundne udgifter (IKKE medtaget i referencebeløbet)	0,807	0,824	0,840	0,857	0,874	1,801	6,002

⁵² Tallene vedrører udgifterne til hele EF-rammeprogrammet (se KOM(2005)119 endelig).

⁵³ EURAB-udvalget

Beregning – *Andre administrative udgifter, der ikke er medtaget i referencebeløbet*

Disse tal er anslået på grundlag af GD RTD's anmodninger vedrørende 2006 forhøjet med 2 % i årlig forudset inflation ("Fiche 1 REV").

Behovet for menneskelige og administrative ressourcer vil blive dækket via tildelingen til det administrerende GD inden for rammerne af den årlige tildelingsprocedure. Ved tildelingen af stillinger bør der tages hensyn til en eventuel omfordeling af stillinger mellem tjenestegrene på grundlag af de nye finansielle overslag.